

IZVJEŠĆE O ODRŽIVOSTI 2022.

Sadržaj

	1. O HBOR-u	6
	Vrijednosti i načela	8
	Osnovne financijske informacije u 2022. godini	10
	2. Izjava predsjednika Uprave HBOR-a	12
	3. Pristup održivosti	14
	Kontekst poslovanja	15
	Strateški pristup	16
	Održivo financiranje	18
	Procjena utjecaja	19
	Doprinos Ciljevima održivog razvoja	23
	4. Podrška poduzetništvu, razvoju i klimatskoj tranziciji	26
	Pristup razvoju proizvoda	28
	Uključenje ESG kriterija	29
	Dijalog s korisnicima	30
	Programi u 2022. godini	31
	Mjere pomoći gospodarstvu RH nakon ruske agresije na Ukrajinu	31
	Uloga u Nacionalnom planu oporavka i otpornosti	31
	Provedba mjera COVID-19	32
	Nastavak suradnje s JLP(R)S i HAMAG BICRO-om	33
	Europski projekti i inicijative	34
	Poticanje poduzetništva žena	35
	Razvoj tržišta rizičnog i vlasničkog kapitala	35
	Poslovi osiguranja izvoza	36
	Razvoj novih financijskih proizvoda u skladu s europskim klimatskim ambicijama	36
	EU taksonomija: prve procjene portfelja	37

5. Društveni angažman

38

Rad u domaćim i međunarodnim udruženjima
HBOR u zajednicama

39

42

6. Rad u HBOR-u

44

Kultura i uvjeti rada

46

Suradnja, zadovoljstvo i interna komunikacija

47

Raznolikost, uključivost i nediskriminacija

48

Profesionalni razvoj i napredovanje

50

Zdravlje i sigurnost radnika

52

7. Upravljanje poslovanjem

54

Tijela upravljanja

56

Transparentnost i javnost rada

57

Upravljanje ključnim utjecajima

58

Upravljanje rizicima

59

Usklađenost s regulativom i dobrovoljnim inicijativama

60

Sprječavanje pranja novca

61

Antikorupcija i sukob interesa

62

Povjerljivi žalbeni mehanizmi

63

Digitalna sigurnost i zaštita podataka

63

Upravljanje vlastitim okolišnim utjecajem

64

Odgovornost u dobavljačkom lancu

66

8. Profil izvješća

68

9. GRI Indeks sadržaja

70

1.

O HBOR-u

Hrvatska banka za obnovu i razvitak (HBOR) je razvojna i izvozna banka te izvozno-kreditna agencija Republike Hrvatske čija je osnovna zadaća poticanje razvitka hrvatskog gospodarstva. Kreditiranjem, ulaganjem u fondove rizičnog kapitala, osiguranjem izvoza od političkih i komercijalnih rizika, izdavanjem garancija te poslovnim savjetovanjem, HBOR gradi mostove između poduzetničkih ideja i njihovih ostvarenja s ciljem osnaživanja konkurentnosti hrvatskog gospodarstva. HBOR je pravna osoba osnovana posebnim zakonom¹ i ne upisuje se u sudski registar. Posluje na tri lokacije u Zagrebu, uključujući sjedište na adresi Strossmayerov trg 9, te u šest područnih ureda (Dalmacija, Istra, Lika, Primorje i Gorski kotar, Sjeverozapadna Hrvatska te Slavonija i Baranja).

Djelatnosti Hrvatske banke za obnovu i razvitak su financiranje obnove i razvitka hrvatskoga gospodarstva, financiranje infrastrukture, poticanje izvoza, potpora razvitku malog i srednjeg poduzetništva, poticanje zaštite okoliša, te osiguranje izvoza hrvatskih roba i usluga od netržišnih rizika. U cilju obavljanja tih djelatnosti Hrvatska banka za obnovu i razvitak odobrava kredite i druge plasmane, izdaje bankarska i druga jamstva, zaključuje ugovore o osiguranju i reosiguranju, ulaže u dužničke i vlasničke instrumente, te obavlja i druge financijske poslove i usluge.

U 2022. godini HBOR je obilježio 30. godišnjicu svog poslovanja. U lipnju 1992. posebnim je zakonom osnovana Hrvatska kreditna banka za obnovu (HKBO), prethodnica današnjeg HBOR-a. HKBO je preuzeo sredstva, prava, obveze i 50 zaposlenika Hrvatske razvojne i izvozne banke (HRIB). Na temelju Zakona o financiranju obnove, koji je Sabor usvojio u lipnju 1992., HKBO je također preuzeo financijska sredstva, prava i obveze Fonda za izgradnju i popravak ratom uništenih građevinskih objekata. Prije osnivanja i početka operativnog djelovanja HKBO-a, modeliranog prema njemačkoj razvojnoj banci Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW), Vlada Republike Hrvatske i Vlada Savezne Republike Njemačke su potpisale sporazum kojim je KfW bio odgovoran za pružanje tehničke, financijske i savjetodavne pomoći HKBO-u. Tijekom 30 godina poslovanja, HBOR je podržao gotovo 70 tisuća projekata ukupnim iznosom od preko 203 milijarde kuna. Prva poslovna godina je zaključena s aktivom od 335 milijuna kuna, dok danas ukupna imovina HBOR-a iznosi 29 milijardi kuna.

¹ Zakon o Hrvatskoj banci za obnovu i razvitak (NN 138/06, 25/13)

VRIJEDNOSTI I NAČELA

STRUČNOST

U okviru aktivnosti utvrđenih Zakonom o HBOR-u, HBOR će djelovati kao centar kompetentnosti za financijsko strukturiranje i ostvarenje projekata za javni i privatni sektor, omogućujući korisnicima jednostavan pristup financijskim proizvodima, informacijama u vezi s raspoloživim izvorima financiranja i drugim informacijama bitnim za ostvarivanje ciljeva utvrđenih Zakonom o HBOR-u i Strategijom poslovanja HBOR-a za razdoblje 2020.-2024. Temelj naše stručnosti su znanja i vještine zaposlenika kojima posvećujemo posebnu pozornost. U razvoj svojih zaposlenika svakodnevno ulažemo znatna vlastita sredstva, ali i učinkovito koristimo ostale raspoložive izvore poput sredstava fondova EU-a te međunarodnih financijskih institucija. Vlastitu stručnost i neprekidnu težnju izvrsnosti i dalje ćemo poticati znatnim ulaganjima u edukaciju i usavršavanje zaposlenika koji su osnova našeg uspjeha.

PROAKTIVNOST

Proaktivan pristup predstavlja jednu od ključnih vrijednosti koja će za HBOR biti iznimno važna u narednome petogodišnjem razdoblju. Naime, uloga razvojnih banaka i institucija jest pravovremeno prepoznavanje potreba domaćeg gospodarskog sustava, što je moguće ostvariti isključivo kroz proaktivan pristup u prikupljanju informacija putem istraživanja tržišta, komunikaciji s ključnim dionicima, razvoju i primjeni novih proizvoda, kao i predstavljanju HBOR-ovih učinaka na gospodarstvo u cjelini. Proaktivnost kao pristup te karakteristika organizacije i zaposlenika prožima se u svim našim aktivnostima i organizacijskim vrijednostima, a posljedično i u strateškim ciljevima HBOR-a.

INOVATIVNOST

Inovacije i podrška inovativnim projektima jedan su od ključnih preduvjeta za stvaranje veće dodane vrijednosti, konkurentnosti, dugoročne održivosti i stabilnosti razvoja domaćeg gospodarstva. S obzirom na dosadašnji niži intenzitet ulaganja domaćeg gospodarstva u istraživanje, razvoj i inovacije, HBOR će u narednome petogodišnjem razdoblju posebnu pozornost posvetiti sustavnoj podršci inovacijama kako bi postale neizostavan dio poslovne kulture zemlje.

HBOR će inovacije promicati i razvojem inovativnih financijskih proizvoda koji će poticati suradnju različitih dionika hrvatskoga poslovnog, javnog i znanstvenog okruženja te podržati razvoj domaćega financijskog tržišta.

ODRŽIVOST

Ekonomski, ekološki i socijalno održivi razvoj predstavlja jednu od glavnih vrijednosti nacionalnog, regionalnog, ali i globalnog razvoja. Bilo da je riječ o održivom financiranju i orijentaciji prema dugoročnoj dobrobiti cijele zajednice, bilo o HBOR-ovoj unutarnjoj/institucionalnoj održivosti, HBOR će težiti pružanju usluga, proizvoda i aktivnosti koje doprinose održivom razvoju društva, ali su istovremeno financijski opravdane za održivo poslovanje HBOR-a.

HBOR će u narednome petogodišnjem razdoblju staviti težište na razvoj održivog financiranja na hrvatskom tržištu kao jednog od preduvjeta dugoročne dobrobiti cjelokupne zajednice, kako na nacionalnoj tako i međunarodnoj razini.

Sve navedene aktivnosti HBOR će provoditi vodeći računa o financijskoj održivosti poslovanja banke.

FLEKSIBILNOST I UČINKOVITOST

Kako bi ostvario svoje ciljeve na području rasta cjelokupnoga hrvatskog gospodarstva, HBOR će u narednome petogodišnjem razdoblju ulagati veće napore u usklađivanje svoje organizacijske strukture i procesa s dobrim bankarskim praksama i praksama drugih razvojnih banaka, a sve radi učinkovitijeg poslovanja i fleksibilnijeg pristupa svojim korisnicima.

Važna komponenta u doprinosu uspješnom ostvarenju ciljeva svakako je učinkovitija upotreba tehnologije.

TRANSPARENTNOST

Kao financijska institucija u vlasništvu Republike Hrvatske koja pruža potporu poslovnom i društvenom okruženju, jedna od bitnih vrijednosti HBOR-a je transparentnost aktivnosti, kako prema unutarnjem tako i prema vanjskom okruženju. Ovo nastojanje obuhvaća stalno izvještavanje o aktivnostima te jasno i informativno obavještavanje svih unutarnjih i vanjskih dionika. Nadalje, HBOR će nastaviti mjeriti i objavljevati godišnje rezultate u smislu ostvarenih gospodarskih učinaka u prethodnoj godini. HBOR će nastojati povećavati pozitivne utjecaje i smanjiti negativne utjecaje na okruženje te primjereno upravljati rizicima prema ljudima i okolišu koji proizlaze iz HBOR-ovih aktivnosti. Transparentnost poslovanja će i nadalje biti osigurana redovitim revizijama poslovanja, kao i razvojem sustava izvještavanja o utjecajima aktivnosti HBOR-a na ukupan razvoj Republike Hrvatske i društva u cjelini.

OSNOVNE FINANCIJSKE INFORMACIJE U 2022. GODINI

Tijekom 2022. godine HBOR je kreditiranjem, izdavanjem garancija i osiguranjem izvoza podržao 2.831 projekt ukupnim iznosom većem od 9,5 milijardi kuna. Najveći dio poslovne aktivnosti odnosi se na kreditiranje pa su tako u izvještajnoj godini kreditima podržano 2.343 projekta iznosom većim od 6,4 milijarde kuna.

U 2022. godini, najbrojniji korisnici HBOR-ovih kredita bili su mali i srednji poduzetnici, kojima je odobreno 1.983 kredita, što čini 89 posto od ukupnog broja odobrenih kredita.

Kreditni odobreni subjektima iz javnog sektora iznosili su gotovo milijardu kuna, a hrvatski izvoznici podržani su s više 3,2 milijarde kuna kroz 630 plasmana.

HBOR pribavlja dugoročna sredstva opće i posebne namjene na financijskim tržištima, najčešće u obliku kredita i povremeno dužničkih vrijednosnih papira, s ciljem osiguranja dostatnih financijskih sredstava za poslovanje HBOR-a i financiranje kreditne aktivnosti. Pribavljanje sredstava posebne namjene osiguravaju međunarodne financijske institucije, razvojne banke i druge srodne institucije, dok se sredstva opće namjene pribavljaju na domaćem i međunarodnim financijskim tržištima.

Više od 84 posto ukupnog HBOR-ovog zaduženja realizirano je u suradnji s međunarodnim financijskim institucijama, od kojih najznačajniji udio ima Europska investicijska banka (EIB). Preko 44 posto ukupnog zaduženja namijenjeno je financiranju malog i srednjeg poduzetništva, s oko 24 posto zaduženja financiraju se projekti srednje kapitaliziranih poduzeća, dok se s oko 14 posto zaduženja financiraju projekti jedinica lokalne samouprave.

PREGLED NAJVAŽNIJIH FINANCIJSKIH INFORMACIJA HBOR-a

U milijunima kuna	2020.	2021.	2022.
Ukupna imovina	28.680,36	28.249,99	29.032,31
Bruto krediti	27.197,29	26.329,34	27.903,26
Ukupni kapital i rezerve	10.354,62	10.567,73	10.710,60
Ukupni prihodi	657,97	728,64	682,07
Ukupni rashodi	(578,63)	(541,56)	(495,90)
Dobit	79,34	187,08	186,17
Kamatni prihodi	621,34	676,17	627,88
Kamatni rashodi	(244,19)	(184,61)	(158,41)
Neto kamatni prihod	377,15	491,56	469,47

2.

Izjava predsjednika Uprave HBOR-a

Osnovni cilj razvojnih banaka jest osigurati održiv i uključiv rast te financijsku stabilnost gospodarstva financiranjem dugoročnih potreba društva. Naglasak se posebno stavlja na financiranje projekata koji pridonose održivom razvoju te osiguravaju dugoročno financiranje u područjima poput obnovljivih izvora energije, energetske učinkovitosti, ublažavanja i smanjenje klimatskih promjena, očuvanja prirodnih resursa, ruralnog razvoja i zapošljavanja. To je posebno postalo aktualno donošenjem europskog Zelenog plana, koji mobilizira značajna sredstva u postizanje zajedničkog cilja, Europe kao prvog klimatski neutralnog kontinenta do 2050. godine.

HBOR prepoznaje svoju jedinstvenu ulogu i položaj u poticanju gospodarstva. Dekarbonizacija i klimatska tranzicija sektora i klijenata pred kojima stoje najveći izazovi bit će ključna, bilo da se radi o pokretanju novih poslovnih pothvata ili prelasku postojećeg poslovanja na održivije tehnologije i prakse. To će pomoći boljoj implementaciji nacionalnih klimatskih strategija i planova, smanjiti emisije stakleničkih plinova i podržati napore Hrvatske da doprinese cilju klimatske neutralnosti.

Putovanje prema održivom financiranju usklađivanjem s europskom „zelenom“ agendom i Pariškim klimatskim sporazumom zahtjevan je, ali nezaobilazan proces kako bi se podržala transformacija hrvatskog gospodarstva. HBOR planira pojačati financiranje „zelenih“ aktivnosti uz istovremeno upravljanje klimatskim rizicima. Ovaj integrirani klimatski pristup omogućit će HBOR-u povezivanje svih elemenata, od upravljanja portfeljem, preko pristupa prikupljanju podataka, do savjetovanja i financiranja klijenata u njihovoj tranziciji.

Ovim usklađivanjem, HBOR će moći iskoristiti više sredstava koja su mu na raspolaganju, od programa financijskih institucija do izvora koje osigurava europski okvir NEXT Generation za razdoblje 2021.-2027. HBOR je već sada provedbeni partner u nekim programima poput Nacionalnog plana oporavka i otpornosti a u kojem su upravo okolišni kriteriji ključni za donošenje odluka o financiranju.

Način na koji financijske institucije ugrađuju okolišne, društvene i upravljačke kriterije u svoje postupke donošenja odluka postaje nezaobilazan dio njihovog poslovanja. Iako je u više svojih programa financiranja već uveo niz kriterija provjere održivosti financiranih projekata, HBOR je naročito tijekom 2022. radio na zaokretu svojih aktivnosti prema održivom financiranju i klimatskoj tranziciji.

Želeći produbiti ekspertizu i dobro razumjeti područja za rast i prilike koje se nalaze pred domaćim gospodarstvom, HBOR je pokrenuo tematski projekt održivog financiranja. Time je započeo sustavnu prilagodbu zahtjevima regulative o održivosti i održivom financiranju podižući razinu razumijevanja okolišnih, klimatskih i društvenih rizika i prilika te njihovih utjecaja na poslovanje. Osim toga, cilj projekta bio je ojačati kapacitete za postavljanje metodologija, politika i postupaka za upravljanje rizicima održivosti i mjerenje utjecaja, kao i izrada akcijskog plana za održivo financiranje HBOR-a. Ovim reformskim projektom, koji je završio u travnju 2023., HBOR je dobio čvrstu podlogu za kreiranje prilika za poticanje razvoja djelatnosti usmjerenih na ugljičnu neutralnost, okolišnu učinkovitost te društvenu uključivost. Također, važan aspekt ovog razvoja prati i temeljit pristup izvješćivanju. U očekivanju usvajanja europskog standarda za izvješćivanje o održivosti, HBOR je unaprijedom svog izvješćivanja prema GRI standardima u 2022. godini poduzeo korak više u osiguranju jasnijeg i učinkovitijeg razumijevanja i upravljanja vlastitim utjecajima te transparentnijem izvješćivanju o svojim aktivnostima.

Prijelaz prema niskougljičnom i, u konačnici, ugljično neutralnom poslovanju te stvaranje održivog, otpornog i konkurentnog gospodarstva zahtijevat će ulaganja u inovacije ključne za razvoj novih tehnologija. Uz razvoj inovativnih financijskih rješenja za poticanje ostvarivanja klimatskih ciljeva, HBOR želi ostvariti i dodatne koristi za društvo, poput zapošljavanja s posebnim fokusom na osjetljive društvene skupine, smanjenja nejednakosti, poticanja ravnopravnosti spolova, jednakih prilika i mogućnosti za sve. U tome je nastojanju HBOR spreman i dalje raditi na razvoju svojih stručnjaka, učiti, surađivati te razmjenjivati iskustva i najbolje prakse koje će mu osigurati da u brzo promjenjivom globalnom poslovnom kontekstu osigura domaćem gospodarstvu podršku koja mu je u tome potrebna.

mr. sc. Hrvoje Čuvalo
Predsjednik Uprave
Hrvatska banka za obnovu i razvitak

3.

Pristup održivosti

Kao izvozna banka i izvozno-kreditna agencija Republike Hrvatske, HBOR ima jedinstvenu ulogu u poticanju razvoja održivog i otpornog gospodarstva. Osim što u svojim aktivnostima financiranja potiče sve dionike na poštivanje načela održivosti, HBOR ozbiljno shvaća i razmatranje vlastite organizacijske održivosti u kontekstu poslovanja hrvatskog gospodarstva.

KONTEKST POSLOVANJA

Gospodarstvo Republike Hrvatske, nakon što se u cijelosti oporavilo od pandemije u 2021. godini, odolijevalo je negativnim utjecajima ruske invazije na Ukrajinu tijekom 2022. godine, ponajprije primjetnoj neizvjesnosti te izraženom rastu cijena energenata i sirovina. Stopa rasta realnog BDP-a oslabila je u 2022. godini na 6,2 % nakon znatnog rasta od 13,1 % u prethodnoj godini. Gospodarskom rastu u 2022. godini doprinio je snažan dvoznamenkasti rast robnog izvoza te iznimno uspješna turistička sezona koja je po ostvarenim prihodima od stranih turista premašila i rekordnu 2019. godinu. Stopa inflacije potrošačkih cijena, koja je u usporedbi s prosječnih 2,7 % zabilježenih tijekom 2021. godine narasla na zamjetno visokih prosječnih 10,7 % u 2022. godini, nepovoljno je djelovala na gospodarska kretanja. Snažnoj inflaciji najviše je pridonio rast cijena energije i hrane, a potom je u drugom dijelu 2022. godine sve izraženiji bio rast cijena usluga i industrijskih proizvoda.

Hrvatsko gospodarstvo pokazalo je veću razinu otpornosti nego što je to bio slučaj na razini prosjeka europodručja, gdje je realni BDP porastao slabije nego u Republici Hrvatskoj, što je odraz većeg negativnog utjecaja rata u Ukrajini i poremećaja energetskog tržišta na europodručje nego na kretanja u Hrvatskoj. Slabljenje rasta BDP-a očekuje se u 2023. godini kao posljedica nastavka negativnog utjecaja geopolitičke nestabilnosti na domaća i inozemna gospodarska kretanja, ponajprije slijedom znatnijeg usporavanja aktivnosti u europodručju. Očekuje se da će prosječna inflacija potrošačkih cijena u europodručju usporiti u 2023. godini pod utjecajem izraženog smanjenja cijena energenata i drugih primarnih sirovina na svjetskom tržištu, kao i iščezavanja baznih učinaka rasta cijena tijekom 2022. godine.

Trima paketima mjera Vlada RH je nastojala tijekom 2022. godine ublažiti porast cijena energenata i hrane te prelijevanje inflatornog šoka na kućanstva. Suficit proračuna opće države (ESA 2010) u 2022. godini iznosio je 0,4 % BDP-a, nakon deficita od -2,6 % BDP-a u 2021. godini. Porast nominalnog BDP-a rezultirao je daljnjim smanjenjem omjera javnog duga i BDP-a na 68,4 % u 2022. godini s 78,4 % zabilježenih godinu dana ranije. Time se u 2022. godini nastavila korekcija deficita proračuna i javnog duga prema kriteriju konvergencije od 3 % BDP-a, odnosno 60 % BDP-a. Potvrda članstva u europodručju i pridruživanje području Schengena povoljno se odrazila na sentiment inozemnih investitora i financijskih tržišta prema Republici Hrvatskoj. Kreditni rejting RH dosegnuo je BBB+ prema S&P's i Fitch,

a potom i Baa2 prema Moody's, što je je povijesno najviša razina. U srpnju 2022. godine, S&P's je podigao HBOR-ov rejting na BBB+/A-2 (s razine BBB-/A-3) uz stabilne izgleda.

Otpornost hrvatskog gospodarstva jačala je tijekom 2022. godine i provođenjem reformi te ispunjavanjem predviđenih obveza kao i u dinamici korištenja EU sredstava u okviru Nacionalnog plana oporavka i otpornosti (NPOO). Naime, Hrvatska je bila treća država članica koja je u 2022. godini podnijela drugi zahtjev za isplatu sredstava iz Mehanizma za oporavak i otpornost (engl. *Recovery and Resilience Facility - RRF*) na kojem se temelji NPOO i koja su isplaćena temeljem ispunjavanja preuzetih reformskih obveza.

Neizvjesnost na financijskim tržištima obilježila je 2022. godinu te su volatiliteti bile snažne uslijed rastuće inflacije, ukrajinske krize i posljedičnih snažnih pritisaka na kretanja u gospodarstvu. Zamjetni inflatorni pritisci praćeni su intenzivnim zaoštavanjem monetarne politike vodećih centralnih banaka. Istovremeno je formalna potvrda ulaska u europodručje pogodovala Republici Hrvatskoj jer je služila kao okvir za ublažavanje zaoštavanja monetarne politike na uvjete financiranja – ograničila je rast premije rizika Hrvatske, odnosno rast troška zaduživanja bio je slabiji nego u drugim državama SIE u 2022. godini. Tržišni prinosi na dužničke vrijednosne papire Republike Hrvatske rasli su tijekom cijele 2022. godine, međutim pooštavanje uvjeta financiranja, u kontekstu iznimno visokog viška likvidnosti u bankovnom sustavu, bitno se slabije prelijevalo na poduzeća i stanovništvo.

Rizici za stabilnost hrvatskog financijskog sustava bili su povišeni tijekom 2022. godine s obzirom na povećanu neizvjesnost, slabljenje gospodarskih izgleda, povišenu inflaciju te pojačanu volatilitet na financijskim tržištima. Promptna sanacija domaće Sberbank d.d. u posrednom ruskom vlasništvu, prodajom Hrvatskoj poštanskoj banci d.d. početkom 2022. godine, ublažila je rizike za financijsku stabilnost Hrvatske proizišle iz negativnog reputacijskog rizika nakon ruske invazije na Ukrajinu i uvođenja sankcija Rusiji. Bankovni sustav u Hrvatskoj je tijekom 2022. godine ostao visoko kapitaliziran i likvidan te se nastavila poboljšavati kvaliteta kreditnog portfelja i profitabilnost banaka, unatoč jačanju sistemskih rizika.

STRATEŠKI PRISTUP

Strategijom poslovanja Hrvatske banke za obnovu i razvitak za razdoblje 2020.-2024.² definirani su strateški ciljevi koje će HBOR nastojati ostvariti u svrhu postizanja najvećih mogućih pozitivnih učinaka na hrvatsko gospodarstvo te osigurati njegov održiv rast.

Poticanje razvoja tržišta vlasničkog i kvazi-vlasničkog kapitala u Republici Hrvatskoj

Kako bi se dugoročno osigurala snažnija potpora domaćim mikro, malim, srednjim te srednje kapitaliziranim poduzećima (postojećim i novoosnovanim), HBOR potiče razvoj tržišta vlasničkog i kvazi-vlasničkog kapitala u Republici Hrvatskoj. To uključuje ulaganje vlastitih sredstava te ostalih raspoloživih nacionalnih i europskih sredstava u fondove kojima upravljaju neovisni upravitelji fondova te podizanje znanja i razmjenu iskustava i stavova među ključnim dionicima ovog tržišta.

² Strategija poslovanja Hrvatske banke za obnovu i razvitak za razdoblje 2020.-2024.

Poticanje ekonomski i socijalno uravnoteženoga i održivoga regionalnog, ruralnog i urbanog razvoja Republike Hrvatske

Kako bi snažnije pridonio uravnoteženomu regionalnom razvoju, HBOR poseban naglasak stavlja na poticanje razvoja slabije razvijenih područja. To čini poticanjem razvoja poduzetništva, prvenstveno mikro, maloga i srednjeg poduzetništva, te pružanjem podrške razvoju lokalne i regionalne gospodarske, komunalne i socijalne infrastrukture. Kako bi ostvario taj cilj, HBOR dodatno ojačava suradnju s jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave radi promicanja ulaganja i aktivnosti namijenjenih ostvarenju pozitivnih lokalnih i regionalnih rezultata i rasta, uz poseban naglasak na podupiranje općina, gradova i županija u upotrebi raspoloživih sredstava fondova Europske unije.

Poticanje internacionalizacije i globalizacije hrvatskog gospodarstva

HBOR radi na dodatnom osnaživanju izvoznika i konkurentnosti domaćeg gospodarstva na međunarodnim tržištima, izravno i/ili u suradnji s poslovnim bankama. Razvojem novih i prilagodbom postojećih proizvoda kreditnih, garancijskih, proizvoda osiguranja izvoza i sl. namijenjenih podržavanju izvoza, kao i jačanjem suradnje s odgovarajućim dionicima domaćeg gospodarstva, HBOR nastojati premostiti uočene neravnoteže na tržištu, pružajući snažniju podršku internacionalizaciji i globalizaciji hrvatskog gospodarstva.

Poticanje oporavka gospodarstva od pandemije bolesti COVID-19 te konkurentnosti uz naglasak na inovacije, digitalnu transformaciju i Industriju 4.0

S obzirom na potrebu oporavka od posljedica pandemije bolesti COVID-19 kao i jačanja investicija domaćeg gospodarstva, HBOR će nastojati pružiti još snažniju potporu investicijama privatnog sektora. Učinkovitija upotreba svih raspoloživih izvora financiranja, naročito financijskih instrumenata iz fondova EU-a, omogućit će razvoj odgovarajućih financijskih proizvoda i usluga. Uzimajući u obzir činjenicu kako se sredstvima fondova EU-a podržava dio za njih prihvatljivih subjekata (uobičajeno mikro, malih i srednjih poduzetnika), iznimno je važno u suradnji s ostalim javnim i privatnim dionicima domaćeg gospodarskog sustava (resorna ministarstva i ostale javne institucije, poslovne banke i dr.) osigurati dodatne izvore financiranja radi pružanja sveobuhvatne podrške cjelokupnom razvoju domaćeg gospodarstva.

Osim razvoja financijskih proizvoda HBOR ulaže dodatne napore u jačanje suradnje između javnih institucija (resorna ministarstva, HAMAG-BICRO i dr.), znanstvene zajednice (sveučilišta, istraživački centri, znanstveni instituti i dr.) i poduzeća kako bi se unaprijedio cjelokupni inovacijski potencijal domaćeg gospodarstva te omogućio učinkovitiji prijenos rezultata istraživanja i razvoja u nove proizvode i tehnologije.

Poticanje klimatski i energetske neutralnog gospodarstva kroz energetske učinkovitost, obnovljive izvore energije i zaštitu okoliša

Uzimajući u obzir suvremene i najavljene trendove EU-a kao i stratešku dugoročnu viziju prosperitetnoga, modernog, konkurentnog i klimatski neutralnog nacionalnog i gospodarstva Europske unije, HBOR u suradnji s ostalim nadležnim institucijama i subjektima pruža snažnu podršku javnim i privatnim subjektima u promicanju energetske učinkovitosti, obnovljivih izvora energije i zaštite okoliša kao osnovnih preduvjeta održivoga nacionalnog i globalnog razvoja.

ODRŽIVO FINANCIRANJE

Projektom „Zaokret HBOR-ovih aktivnosti prema održivom financiranju i zelenoj tranziciji“ (dalje u tekstu i: Projekt održivog financiranja) započetim u 2021. godini, HBOR je pokrenuo sustavnu prilagodbu zahtjevima regulative o održivosti i održivom financiranju. Projekt je proveden uz sredstva Europske unije i u suradnji s Glavnom upravom za potporu strukturnim reformama Europske komisije (engl. *Directorate-General for Structural Reform Support (DG REFORM)*).

Cilj projekta bio je ojačati HBOR u razumijevanju okolišnih, klimatskih i društvenih rizika i njihovih implikacija na poslovanje te osigurati razvoj i provedbu sveobuhvatnog skupa održivih financijskih politika, postupaka, alata i mjerila. Predvođeni međunarodnim konzultantskim timom, stručnjaci HBOR-a su tijekom čitave 2022. godine sudjelovali u edukacijama usmjerenima na pojačavanje kapaciteta HBOR-a za podršku zelenoj tranziciji hrvatskog gospodarstva. Podijeljene u nekoliko ključnih faza, provedene aktivnosti su rezultirale izradom dijagnostičkog izvještaja, prijedloga metodologija za upravljanje okolišnim, društvenim i upravljačkim rizicima i mjerenjima utjecaja, prijedloga upravljačkih, komunikacijskih i izvještajnih aktivnosti, izgradnje kapaciteta nizom treninga te izradom akcijskog plana za održivo financiranje HBOR-a.

Prema nalazima dijagnostičkog izvještaja, buduća strategija održivog financiranja HBOR-a treba biti utemeljena na četiri stupa: osiguranju sredstava za financiranje niskouglićnih projekata; gradnji internih kapaciteta stručnosti za pokretanje i provedbu održivih ulaganja; integraciji rizika održivosti u poslovne procese; te razvoju partnerstava s lokalnim, regionalnim i međunarodnim akterima u održivom financiranju kako bi se mobilizirala sredstva i znanja potrebna za povećanje HBOR-ovog portfelja održivih ulaganja.

Kako bi se pripremio za zelenu tranziciju Hrvatske, HBOR bi, prema nalazima projekta, s vremenom trebao:

- Primijeniti kriterije održivosti za ugovaranje financiranja u sektorima s velikim udjelom stakleničkih plinova utemeljenih na promicanju rješenja usklađenih s Pariškim sporazumom i integraciji ESG rizika
- Usvojiti klasifikacijski okvir održivog financiranja kako bi osigurao integritet održive financijske imovine
- Potaknuti pokretače održivog rasta imovine „ozelenjivanjem“ postojećih klijenata i pronalaženjem i razvojem novih „zelenih“ klijenata
- Razviti i objaviti specifične ESG profile rizika, politike i popise isključenja za određene industrije. HBOR bi trebao započeti s profiliranjem sektora koji intenzivno proizvode stakleničke plinove i provoditi procjene materijalnosti kako bi se utvrdili pokretači ESG rizika i mjere dekarbonizacije. Određene industrije posebno su osjetljive iz socijalne ili okolišne perspektive (uključujući utjecaje na klimu). Za procjenu potencijalnih transakcija s klijentima ili potencijalnim klijentima u tim djelatnostima, HBOR može definirati posebne politike i smjernice. Tipične politike i smjernice pokrivaju sektore nafte i plina, rudarstva, proizvodnje električne energije te šumarstva i agrobiznisa.

PROCJENA UTJECAJA

Nadopunjujući proces pripreme za postavljanje strategije održivog financiranja, HBOR je u okviru pripreme ovog izvješća o održivosti pokrenuo i novu analizu materijalnosti. Proces analize materijalnosti započet je pregledom ranije utvrđenih materijalnih tema HBOR-a te njihovim stavljanjem u kontekst razvoja održivosti općenito te naročito zahtjeva održivosti koji se stavljaju pred financijski sektor. Cilj ove procjene bio je obuhvatiti sve kratkoročne i dugoročne utjecaje poslovanja HBOR-a na dionike te okoliš, ali i započeti pripreme za nove regulatorne zahtjeve te primjenu nadolazećih europskih standarda za izvješćivanje o održivosti. U toj su analizi korišteni različiti globalni izvori informacija i smjernica, poput istraživanja o globalnim rizicima Svjetskog ekonomskog foruma, međunarodnih ugovora i sporazuma, smjernica za integraciju ESG kriterija te međunarodnih okvira poput Ciljeva održivog razvoja UN-a te načela UN Global Compacta.

Ta je procjena bila temelj za organizaciju radionice na kojoj je izvještajni tim HBOR-a, sastavljen od dvadesetak stručnjaka iz svih relevantnih organizacijskih jedinica, prošao kroz dva koraka: identificiranje materijalnih utjecaja te potencijalnih i stvarnih negativnih utjecaja HBOR-a na društvo i okoliš, kao prvi korak u procesu dubinske provjere utjecaja. Uz pomoć savjetnika za izvještavanje, članovi izvještajnog tima su popisali i sistematizirali moguće materijalne utjecaje u tri područja:

POSLOVANJE

- Financiranje zaštite okoliša i klimatske tranzicije
- Financiranje poduzetništva, inovacija i razvoja

UPRAVLJANJE POSLOVANJEM

- Korporativno upravljanje
- Usklađivanje s dobrovoljnim inicijativama i regulativom
- Upravljanje rizicima
- Digitalna sigurnost i zaštita podataka
- Odgovornost u dobavljačkom lancu
- Upravljanje vlastitim okolišnim utjecajem

DRUŠTVO

- Korporativna kultura i uvjeti rada
- Dobrobit, zdravlje i sigurnost radnika
- Edukacija i razvoj radnika
- Suradnja s udruženjima i zajednicama

Identificiranih 12 utjecaja, kao i niz od 40 potencijalnih negativnih utjecaja HBOR-ovi su stručnjaci ponovo procjenjivali i kvantificirali u online anketi. Ova je anketa uključila 68 osoba iz HBOR-a i to članove menadžmenta HBOR-a, izvještajnog tima te uzorka radnika koju su sudjelovali u projektu održivog financiranja.

Mapiranje i uključenje dionika

U procjeni materijalnih utjecaja te mogućih negativnih utjecaja sudjelovali su i dionici, također uključanjem u online anketu. Uključenju je prethodio proces mapiranja dionika, u kojem su HBOR-ovi stručnjaci izradili opsežne mape ključnih dionika prema skupinama. Ukupno 91 dionik ocjenjivao je i prioritizirao 12 tema iz okolišnih, društvenih i upravljačkih segmenata te procjenjivao vjerojatnost i ozbiljnost mogućih negativnih utjecaja koji bi mogli nastati u slučaju neadekvatnog upravljanja utjecajima i rizicima održivosti.

Zastupljene dioničke skupine uključile su radnike HBOR-a (koji nisu sudjelovali u projektu održivog financiranja i nisu članovi izvještajnog tima), inozemne i domaće financijske institucije, predstavnike tijela državne vlasti te jedinica lokalne i regionalne samouprave, dobavljače HBOR-a, poduzeća, nevladine organizacije, medije, rejting agencije, predstavnike akademske zajednice, investitore te predstavnike interesnih i strukovnih udruženja. Također, održani su i dubinski razgovori u kojima je sudjelovalo petero stranih i domaćih stručnjaka koji su dali svoje viđenje o bitnim temama za HBOR.

U procjeni utjecaja u online anketi, teme su se razmatrale na skali od 1 do 8, gdje je 1 tema niske važnosti, a 8 ocjena za teme najviše važnosti. Procjene u obje ankete kretale su se u rasponu od 5,42 (najniža prosječna ocjena) do 6,95 (najviša prosječna ocjena). Nijedna ispitana tema nije ocijenjena ocjenom manjom od 5 (od ukupno 8), što pokazuje da su sve teme u ispitivanju relevantne za poslovanje HBOR-a.

PET MATERIJALNIH TEMA OCIJENJENO JE IZRAZITO VAŽNIMA ZA HBOR. TO SU:

Najviše su ocjene općenito dobile teme koje se odnose na razvoj proizvoda, pružanje usluga i podrške u razvoju, ali i učinkovito upravljanje poslovnim procesima organizacije.

Kao teme visoke važnosti ocijenjene su teme vezane uz odnose s radnicima i zajednicama, kao i teme vlastite okolišne odgovornosti:

- Dobrobit, zdravlje i sigurnost radnika
- Korporativna kultura i uvjeti rada, što uključuje ljudska prava, raznolikost i uključivost, plaće i povlastice te ravnotežu privatnog i poslovnog života
- Upravljanje vlastitim okolišnim utjecajem
- Suradnja s udruženjima i zajednicama
- Edukacija i razvoj radnika

Teme koje su dobile nešto niže ocjene u odnosu na prethodno navedene odnosile su se na projekte upravljanje dobavljačkim lancem te usklađenost, no i one su visoko ocijenjene. To su:

- Usklađivanje s dobrovoljnim inicijativama i regulativom
- Odgovornost u dobavljačkom lancu

PROCJENA MATERIJALNIH TEMA HBOR-a

Osim uključenja dionika anketom, organizirani su i razgovori s petero stranih i domaćih stručnjaka iz područja održivog razvoja, održivog financiranja te zaštite klime i okoliša metodom polustrukturiranog intervjua. Razgovori su bili usredotočeni na trenutno stanje razvoja održivosti na hrvatskom tržištu, najveće izazove za gospodarski sektor, posebno za nefinancijska poduzeća, ali i za financijske institucije, ulogu i potencijal HBOR-a da bude jedan od najznačajnijih nositelja održivog razvoja, spremnost domaćih kompanija na klimatsku tranziciju te tipove podrške koje HBOR može pružiti hrvatskom gospodarstvu u održivom razvoju.

Svi uključeni stručnjaci istaknuli su jedinstvenu ulogu HBOR-a u financiranju klimatske tranzicije i pametnog gospodarskog razvoja, ističući da HBOR treba staviti naglasak, s jedne strane, na velike kompanije koje trebaju realizirati tranzicijske planove, te s druge strane na otvaranje prilika za mala i srednja poduzeća. Također, stručnjaci primjećuju da HBOR pokriva gotovo sve razvojno zanimljive gospodarske djelatnosti u kojima se može klimatski doprinijeti u različitim sektorima.

Uz podizanje internih kapaciteta, stručnjaci smatraju da za razvoj održivog financiranja HBOR treba unaprijediti procjenu i prioritizaciju rizika, prilagoditi organizacijske i izvještajne strukture regulatornom okviru te izgraditi strategiju. U onom trenutku kad se unutar strategije održivog financiranja budu financirale sve okolišne (npr. klimatska tranzicija) i društvene potrebe (npr. ravnopravnost prilika, razvoj), bit će to najvažniji pozitivni učinci poslovanja HBOR-a na dionike i okoliš.

Dubinska provjera negativnih utjecaja

Posebna pažnja u procesu procjene materijalnih utjecaja HBOR-a posvećena je identifikaciji i procjeni potencijalnih i stvarnih negativnih utjecaja na okoliš i ljude, uključujući njihova ljudska prava. Slijedeći smjernice glavnih međuvladinih okvira koji se odnose na ljudska prava i dubinsku provjeru održivosti, uključujući Vodeća načela UN-a o poslovanju i ljudskim pravima, Smjernice OECD-a za multinacionalna poduzeća, standarde rada Međunarodne organizacije rada (ILO) i načela globalnog upravljanja Međunarodne mreže za korporativno upravljanje (ICGN), provedena je identifikacija i procjena negativnih utjecaja, i to u tri koraka: mapiranje negativnih utjecaja prema ozbiljnosti i vjerojatnosti na inicijalnoj radionici izvještajnog tima, interna procjena prepoznatih negativnih utjecaja i mapiranje osjetljivih skupina dionika izvještajnog tima u online anketi te uključenje dionika u procjenu ozbiljnosti i vjerojatnosti pojavljivanja prepoznatih negativnih utjecaja, također u online anketi.

Mapiranje negativnih utjecaja obavljeno je na radionici izvještajnog tima, gdje je izdvojeno ukupno 40 mogućih negativnih utjecaja u tri promatrana područja (poslovanje, upravljanje poslovanjem i društvo). Iako je ozbiljnost pojave negativnih utjecaja ocijenjena umjereno do visoko (5,35-7,58 od 10) za promatrane potencijalne negativne utjecaje vjerojatnost pojavljivanja je ocijenjena niskom do srednjom (2-3,63 od 5).

Rezultati procjene pokazali su da se najviše ocijenjeni potencijalni ili stvarni negativni utjecaji prema važnosti za HBOR i ozbiljnosti posljedica koji zahtijevaju aktivno upravljanje pojavljuju u segmentu upravljanja poslovanjem i uključuju curenje i/ili zlouporabu podataka; greške u IT sigurnosti; te nekonkurentne plaće unutar organizacije. Tri potencijalna ili stvarna negativna utjecaja s najvećom vjerojatnosti pojavljivanja su prekovremeni rad/rad na godišnjem odmoru i bolovanju; neravnoteža privatnog i poslovnog života radnika; te nekonkurentne plaće unutar organizacije. Svi sudionici su opisali utjecaje kao moguće, ali relativno niske vjerojatnosti.

Određivanje prioriternih materijalnih utjecaja

Uzimajući u obzir rezultate procjene materijalnih utjecaja s naglaskom na pozitivnim i potencijalnim negativnim utjecajima HBOR-a na gospodarstvo, dionike i okoliš, Uprava HBOR-a je na posebnom sastanku na kojem je razmatrala rezultate procjene materijalnosti odredila prioriternu materijalne utjecaje.

► Izrazito važni utjecaji:

- Financiranje poduzetništva, inovacija i razvoja
- Financiranje zaštite okoliša i klimatske tranzicije
- Korporativno upravljanje
- Digitalna sigurnost i zaštita podataka
- Upravljanje rizicima

► Važni utjecaji:

- Dobrobit, zdravlje i sigurnost radnika
- Korporativna kultura i uvjeti rada
- Upravljanje vlastitim okolišnim utjecajem
- Suradnja s udruženjima i zajednicama
- Edukacija i razvoj radnika
- Usklađivanje s dobrovoljnim inicijativama i regulativom
- Odgovornost u dobavljačkom lancu

DOPRINOS CILJEVIMA ODRŽIVOG RAZVOJA

Razvojne banke diljem svijeta igraju ključnu ulogu u pružanju potpore naporima zemalja da unaprijede doprinos Ciljevima održivog razvoja izravnim financiranjem i pružanjem podrške projektima i programima u javnom i privatnom sektoru te pomaganjem u mobilizaciji i usmjeravanju javnih i privatnih resursa za ulaganja usklađena s Ciljevima održivog razvoja.

Ciljevi u najvećem fokusu banaka³ su oni koji se odnose na gospodarski rast i dostojanstven rad (Cilj 8), aktivnosti zaštite klime (Cilj 13), čistu energiju (Cilj 7), održive gradove i zajednice (Cilj 11), industriju, inovacije i infrastrukturu (Cilj 9) te odgovornu potrošnju i proizvodnju (Cilj 12).

Slijedeći rezultate istraživanja procjene relativne važnosti pojedinih materijalnih utjecaja, potvrđeno je da postoji jasna poveznica upravo između ovih ciljeva održivog razvoja i djelovanja HBOR-a usmjerenog na ostvarivanje četiri strateška cilja definirana u Strategiji poslovanja Hrvatske banke za obnovu i razvitak za razdoblje 2020.-2024.

³ European bank practices in supporting and implementing the UN Sustainable Development Goals, European Banking Federation, KPMG, 2021

ODNOS STRATEŠKIH CILJEVA I CILJEVA ODRŽIVOG RAZVOJA

Prema nalazima mapiranja Ciljeva održivog razvoja u aktivnostima HBOR-a iz svibnja 2022. unutar projekta održivog financiranja, potvrđeno je da HBOR-ova ulaganja mogu ojačati i ubrzati zelenu tranziciju te podržati održivost društva u cjelini.

Mapiranje je pokazalo da je HBOR vrlo aktivan u tri karakteristična polja: financijski proizvodi koje HBOR trenutno nudi pružaju snažnu potporu ostvarenju Cilja 8: Dostojanstven rad i gospodarski rast, Cilja 9: Industrija, inovacije i infrastruktura i Cilja 17: Partnerstvo za ciljeve.

Ovi ciljevi nalaze se u različitim uslugama i aktivnostima HBOR-a te pokazuju HBOR-ovu ulogu razvojne banke koje promiče uključiv i održiv gospodarski rast, izgradnju otporne infrastrukture, podržava industriju i inovacije, jačajući globalna partnerstva za održivi razvoj. Fokus aktivnosti potencijalno se može usmjeriti na tri ključna cilja: Cilj 8, Cilj 9 i Cilj 13, s time da je preporuka uz nalaz mapiranja da za podršku klimatskim aktivnostima HBOR-ova potencijalna klimatska ambicija treba slijediti ambiciju 1,5 °C smanjenja nacionalne Strategije niskougljičnog razvoja.

4.

Podrška
poduzetništvu,
razvoju i klimatskoj
tranziciji

Kako bi pružio podršku gospodarstvu u ostvarivanju ciljeva Europskog zelenog plana, HBOR prepoznaje svoju jedinstvenu ulogu u osiguranju financijskih sredstava gospodarstvu koja će podržati klimatsku tranziciju kompanija, ali i poticanju pravednog i uključivog gospodarskog i društvenog razvoja.

Sukladno strategiji poslovanja HBOR-a za razdoblje 2020.-2024., HBOR je definirao pet ključnih strateških ciljeva pod pretpostavkom ostvarenja organizacijskih i procesnih promjena kako bi pružio proaktivnu potporu razvoju inovativnosti i održivog razvoja hrvatskog gospodarstva.

U kontekstu održivosti, naglasak je stavljen na sljedeće ciljeve:

- Pružanje podrške likvidnosti domaćem gospodarstvu i provedbu mjera oporavka od posljedica pandemije bolesti COVID-19
- Proaktivno, sustavno i održivo poticanje inovacijskog okruženja u Hrvatskoj
- Poticanje razvoja financijskog tržišta
- Poticanje održivog regionalnog, socijalnog i ekonomskog razvoja
- Poticanje ostvarivanja gospodarskih i drugih ciljeva Vlade Republike Hrvatske
- Ostvarivanje ciljeva Europske unije, 17 Ciljeva održivog razvoja iz Programa UN-a za održivi razvoj do 2030. godine kao i klimatskih ciljeva utvrđenih Pariškim sporazumom

Postavljeni ciljevi ogledaju se u ponudi HBOR-ovih proizvoda i usluga. Oni uključuju programe i mjere kreditiranja, operativne programe za kredite i jamstva iz sredstava Nacionalnog plana oporavka i otpornosti (NPOO), ESIF kredite, programe garancija, programe osiguranja izvoza, fondove rizičnog kapitala, programe tehničke pomoći namijenjene javnom i privatnom sektoru uz upotrebu sredstava fondova EU, nacionalnih izvora i izvora međunarodnih financijskih institucija. Provode se u suradnji s financijskim posrednicima (poslovne banke i leasing društva), nadležnim ministarstvima i ostalim resornim nacionalnim i lokalnim institucijama kao što su HAMAG-BICRO, regionalne razvojne agencije, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, zatim društvima za upravljanje fondovima rizičnog kapitala i drugima. Također, HBOR je pokrenuo i programe mjera COVID-19 te mjera Ukrajina s ciljem podrške oporavku što većeg broja poduzetnika koji se susreću s poteškoćama u poslovanju uslijed negativnog utjecaja pandemije bolesti COVID-19 te posljedica ruske agresije na Ukrajinu.

PRISTUP RAZVOJU PROIZVODA

U razvoju proizvoda HBOR se oslanja na zahtjeve regulative za pojedini proizvod ili uslugu, zahtjeve tržišta te zahtjeve svojih izvora sredstava, kao i ključne odrednice HBOR-ove Strategije poslovanja te dobre prakse industrije vlasničkog financiranja. Osim Pravilnika o uvođenju novih proizvoda i poslovnih promjena, tu su i Kreditne politike HBOR-a, Odluke o kamatnim stopama, Opći uvjeti kreditnog poslovanja, Opći uvjeti garancijskog poslovanja, Opći uvjeti osiguranja plasmana, zatim Pravilnik o upravljanju kreditnim rizikom, Priručnik o postupanju HBOR-a kao provedbenog tijela za financijske instrumente iz NPOO-a, Pravilnik o provedbi preporuka Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD) o zaštiti okoliša i utjecaju na društvo i održivom izvoznom kreditiranju, Pravilnik o provedbi OECD preporuke-sprječavanje podmićivanja, Pravilnik o upravljanju reputacijskim rizikom HBOR-a, Pravilnik o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma (SPNFT), Priručnici o postupanju HBOR-a kao tijela koje provodi pojedine financijske instrumente (EUFI), Politika ulaganja u vlasnički kapital i kvazi-vlasnički kapital (DU) te specifični uvjeti i kriteriji koje određuju izvori financiranja poput Europske investicijske banke (EIB), Razvojne banke Vijeća Europe (CEB) ili Svjetske banke (IBRD)⁴.

Financijski instrumenti se razvijaju u skladu s operativnim programima Republike Hrvatske za korištenje sredstava iz fondova EU. Operativni programi su baza za razvoj financijskih instrumenata u strateškom smislu. Uz tržišne, razmatraju se i aspekti politika važni za ministarstva nadležna za pojedinu alokaciju sredstava europskih strukturnih i investicijskih fondova (ESIF).

Sektor osiguranja izvoza i jamstava programe razvija ovisno o potrebama tržišta. Kod razvoja programa osiguranja izvoza, prati se stanje Garantnog fonda osiguranja izvoza iz kojeg bi se isplaćivale potencijalne odštete po tim programima. Jamstva se razvijaju u skladu sa zasebnim sporazumima koji se zaključuju s pojedinim ministarstvima, a koji određuju budžet i njegove izvore, kao i druge elemente koje određuje nalogodavatelj.

Kreditna linija za financiranje prirodnog kapitala

HBOR je do kraja rujna 2022. provodio kreditnu liniju Natural Capital Financing Facility (NCFF) koja je proizašla iz suradnje s EIB-om i sklopljenog Ugovora o financiranju u iznosu 15 milijuna eura. Njena su sredstva bila namijenjena financiranju očuvanja i održivog korištenja bioraznolikosti zelenim poduzetništvom i prilagodbom klimatskim promjenama korištenjem prirodnih rješenja.

Ovaj financijski instrument kombinirao je sredstva Europske investicijske banke i programa LIFE, instrumenta Europske unije namijenjenoga financiranju aktivnosti na području zaštite okoliša, prirode i klime.

Osim povoljnijih uvjeta kreditiranja, poduzetnicima i javnom sektoru bila je omogućena i besplatna tehnička pomoć. Na raspolaganju su im tako bile savjetodavne usluge kao što su utvrđivanje ispunjavanja kriterija programa, pomoć u identificiranju i pripremi projekata, tehnički i financijski savjeti, pomoć kod marketinške strategije, izvještavanja o statusu i rezultatima projekta i drugo.

⁴ Pravilnici, akti i ostali dokumenti

UKLJUČENJE ESG KRITERIJA

Okolišni, društveni i upravljački kriteriji (ESG) važan su dio razvoja proizvoda u HBOR-u. Oni se općenito razmatraju u kontekstu jačanja konkurentnosti i održivosti domaćeg gospodarstva, ispunjavanja potreba malog i srednjeg poduzetništva, srednje velikih i velikih poduzeća, izvoznika, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te ostalih javnih i privatnih dionika gospodarstva Republike Hrvatske. To je, primjerice, slučaj pri poticanju oporavka od posljedica potresa, kao i poticanja gospodarskog razvitka Sisačko-moslavačke te Zagrebačke i Karlovačke županije, zatim u investicijama privatnog sektora, poticanju razvoja djelatnosti od posebnog interesa te poduzetništva posebnih ciljnih skupina, kao i poticanju razvoja posebnih područja Hrvatske. Također, u okviru provedbe Nacionalnog plana oporavka i otpornosti uzima se u obzir poticanje ulaganja u zelenu i digitalnu tranziciju primjenom kriterija nečinjenja značajne štete (eng. *Do No Significant Harm, DNSH*).

U razvoj proizvoda HBOR redovito uključuje interne i vanjske dionike. Ovisno o programu, vanjski dionici mogu biti različita hrvatska ministarstva, Europski investicijski fond (EIF), Europska komisija, međunarodne financijske institucije kao što su EIB, CEB, IBRD, druge razvojne banke i izvozno-kreditne agencije, poslovne banke, leasing društva, društva za upravljanje fondovima, HAMAG BICRO, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (JLPRS), različita poslovna udruženja i drugi dionici.

S druge strane, da bi korisnici mogli dobiti sredstva za financiranje projekata, oni moraju udovoljiti Općim kriterijima prihvatljivosti koji su sastavni dio svakog programa kreditiranja te popuniti Upitnik o zaštiti okoliša. U slučaju korištenja sredstava NPOO-a, korisnici moraju udovoljiti i operativnim programima te popuniti Upitnik samoprocjene, dok se za financiranje izvoznih programa popunjava Upitnik o zaštiti okoliša i utjecaju na društvo. Dodatno, ovisno o zahtjevima međunarodnih izvora financiranja (EIB, CEB, IBRD) korisnici moraju udovoljiti i drugim aspektima, odnosno kriterijima. Korisnicima su dostupni svi mehanizmi postavljeni na razini HBOR-a u skladu s internim pravilima, propisima, priručnicima i procedurama.

U svojim poslovnim odnosima, HBOR prihvaća okolišne i društvene zahtjeve institucija poput Europske investicijske banke (EIB), Razvojne banke Vijeća Europe (CEB) i Svjetske banke (IBRD). Takvi zahtjevi i standardi imaju svrhu osigurati da su financirani projekti osmišljeni i provedeni u skladu s međunarodnim konvencijama, sporazumima i standardima zaštite ljudskih prava te očuvanja okoliša i klime. Primjerice, sukladno Politici okolišne i društvene zaštite Razvojne banke Vijeća Europe, ova institucija zahtijeva da su svi financirani projekti usklađeni s relevantnim načelima Konvencije Vijeća Europe za zaštitu ljudskih prava i Europskom socijalnom poveljom. Stoga u ugovorima s CEB-om stoji odredba prema kojoj projekti koji se financiraju sredstvima CEB-a ne smiju dovesti do kršenja ovih sporazuma, a ta se odredba prenosi na poslovne banke i krajnje korisnike ugovora o kreditu.

DIJALOG S KORISNICIMA

Transparentna komunikacija s korisnicima važan je aspekt razvoja i primjene proizvoda i usluga koje HBOR nudi hrvatskom gospodarstvu. Stoga koristi brojne komunikacijske kanale i metode kako bi održao otvoren i dvosmjerni dijalog s korisnicima i svim drugim dionicima. O svojim poslovnim aktivnostima HBOR komunicira na svojim mrežnim stranicama, profilima na društvenim mrežama te objavama u medijima, ali i u brojnim drugim prilikama u organizaciji HBOR-a ili županijskih komora i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave poput okruglih stolova na kojima sudjeluju područni uredi, izravno s poslovnim partnerima kao što su poslovne banke i leasing društva, kao i sazivanjem informativnih sastanaka, prezentacija ili edukacija.

Prema okolišnom i društvenom standardu Svjetske banke o uključenju dionika i objavljivanju informacija, institucije koje provode projekte Svjetske banke trebaju zainteresiranim stranama pružiti pravodobne, relevantne, razumljive i dostupne informacije te se s njima savjetovati na primjeren način, bez manipulacija, uplitanja, prisile, diskriminacije i zastrašivanja. Tako je za projekt IBRD HEAL (Helping Enterprises Access Liquidity in Croatia Project) izrađen Plan angažiranja dionika (engl. *Stakeholder Engagement Plan*) u kojem su, u kontekstu projekta HEAL, definirani dionici, uključujući i ranjive osobe i skupine. HBOR je obavezan uspostaviti pristupačan i javno dostupan žalbeni mehanizam te za to koristi postojeći žalbeni mehanizam opisan u Pravilniku o načinu imenovanja povjerljive osobe i postupku prijavljivanja nepravilnosti u Hrvatskoj banci za obnovu i razvitak iz lipnja 2022. godine.

Također, jedan od žalbenih mehanizama u HBOR-u je i mogućnost prijave kršenja Kodeksa ponašanja HBOR-a. Obrazac za prijavu, opis načina podnošenja prijave i adresa elektroničke pošte za zaprimanje dostupni su na mrežnim stranicama HBOR-a na hrvatskom i engleskom jeziku. Funkcija praćenja usklađenosti provodi postupak po prijavi te je dužna sagledati dostavljene i prikupljene podatke, razmotriti prijavu i donijeti zaključke o opravdanosti prijave te o tome obavijestiti Upravu HBOR-a. Uprava HBOR-a utvrđuje osnovanost prijave, donosi odluku o težini povrede i sankcijama.

Konačno, krajem 2022. godine izrađen je online anketni upitnik koji će korisnici anonimno popunjavati tijekom 2023. s ciljem dobivanja povratne informacije na kojoj će se temeljiti aktivnosti za povećanje kvalitete usluge, primarno u procesu informiranja, prikupljanja dokumentacije i odobrenja plasmana. Korisnici će tako imati priliku izraziti zadovoljstvo fazama u procesu odobrenja, zadovoljstvo uvjetima, istaknuti moguće zapreke pri odobrenju plasmana te iskazati vjerojatnost da će ponovno odabrati usluge HBOR-a te preporučiti HBOR-ove programe drugima.

PROGRAMI U 2022. GODINI

Nakon početnog oporavka od pandemijske krize krajem 2021. godine, u 2022. je rat u Ukrajini postavio nove izazove pred hrvatske gospodarstvenike. Poremećaji u opskrbnim lancima, rast cijena energenata i visoki inflacijski pritisci negativno su utjecali na hrvatsko gospodarstvo, smanjujući spremnost i kapacitete hrvatskih poduzetnika za nove investicije.

Kako bi pomogao podržati ekonomske aktivnosti i ublažiti posljedice nepovoljnog gospodarskog okruženja, HBOR je nastavio s provođenjem postojećih, ali i uvođenjem novih mjera.

MJERE POMOĆI GOSPODARSTVU RH NAKON RUSKE AGRESIJE NA UKRAJINU

Tijekom 2022. godine HBOR je osigurao sredstva za pomoć gospodarstvu u uvjetima tržišnih poremećaja nastalih zbog ruske agresije na Ukrajinu privremenom mjerom Obrtna sredstva KRIZA 2022 i policama osiguranja kao kolaterala uz mogućnost subvencioniranja premije osiguranja.

U Privremenoj mjeri u okviru programa kreditiranja obrtna sredstva - Obrtna sredstva KRIZA 2022 krediti se odobravaju izravno i u suradnji s poslovnim bankama prema modelu podjele rizika s trajanjem do pet godina, uključujući jednu godinu počeka. Od 1. rujna 2022. do kraja godine odobren je 31 kredit u iznosu od 282 milijuna kuna. Provedba ove mjere nastavlja se i u 2023. godini.

U cilju podrške izvoznicima i njihovim dobavljačima koji su se suočili s poslovnim teškoćama zbog krize izazvane ruskom agresijom na Ukrajinu, dostupni su programi portfeljnog i pojedinačnog osiguranja kredita za likvidnost. Ti programi omogućuju sudionicima koji zadovoljavaju uvjete propisane programima da steknu osiguravajući instrument koji banke, kao davatelji kredita, mogu koristiti za odobravanje novih kredita za likvidnost. Banke uključene u suradnju po ovom programu portfeljnog osiguranja kredite uključuju prema unaprijed dogovorenim kriterijima u osigurani portfelj za koji HBOR preuzima do 90 posto rizika povrata.

Programom subvencioniranja premije osiguranja se izvoznicima koji su korisnici kredita osiguranih programima portfeljnog ili pojedinačnog osiguranja kredita za likvidnost izvoznika koje HBOR provodi kao mjere pomoći gospodarstvu Republike Hrvatske nakon ruske agresije na Ukrajinu omogućuje djelomično ili cjelovito smanjenje troška premije osiguranja ako su ispunjeni uvjeti za subvencioniranje premije osiguranja. Na taj se način omogućuje povoljnije osiguranje kredita odobrenih izvoznicima te izbjegava značajnije povećanje financijskih troškova izvoznika i daljnje narušavanje njihove likvidnosti.

ULOGA U NACIONALNOM PLANU OPORAVKA I OTPORNOSTI

Strategijom poslovanja HBOR-a u razdoblju od 2020. do 2024. godine HBOR u okviru Nacionalnog plana oporavka i otpornosti (NPOO) provodi financijske instrumente za poticanje konkurentnosti i internacionalizacije, uravnoteženog regionalnog razvoja i održivog klimatski i energetske neutralnog gospodarstva te razvoj tržišta vlasničkog kapitala.

Tijekom 2021., HBOR je bio aktivan sudionik izrade Nacionalnog plana oporavka i otpornosti iz Instrumenta za oporavak i otpornost (engl. *Recovery and Resilience Facility, RRF*) te je zadužen za provođenje šest financijskih instrumenata s ukupnom vrijednošću od 256 milijuna eura.

Financijski instrumenti koje će HBOR provoditi obuhvaćaju izravne kredite u programu investicija posebnih segmenata malih i srednjih poduzeća, subvencioniranje kamatnih stopa za privatni i javni sektor, jamstveni fond za kredite subjektima srednje tržišne kapitalizacije i velikim poslovnim subjektima te poticanje razvoja novih fondova rizičnog kapitala. Svi navedeni financijski instrumenti provode se u skladu s načelom nenanošenja značajne štete (DNSH), odnosno zahtjevu da značajke investicije ne smiju nanositi štetu klimatskim i okolišnim ciljevima definiranim EU taksonomijom.

Uspješne priče: Ulaganje u održivu proizvodnju

Letina Grupa provodi razvojni projekt ulaganjem u proširenje proizvodnih kapaciteta i opremanje nove hale. Ovaj hrvatski proizvođač već više od 30 godina nudi posebno izrađene tankove i posude od nehrđajućeg čelika za vinarsku, pivarsku i prehrambenu industriju. Njihovi proizvodi se plasiraju na pet kontinenata, u više od 30 zemalja diljem svijeta, čime preko 90 posto njihove proizvodnje odlazi u izvoz.

Ovaj projekt Letine je među prvima koji su odobreni u sklopu novog programa izravnih kredita HBOR-a uz dodatnu subvenciju kamatnih stopa iz Nacionalnog programa oporavka i otpornosti (NPOO). Osim značajno povoljnijih uvjeta financiranja, uz prilagođavanje elemenata investicije visokim okolišnim i društvenim standardima, Letina Grupa planira osigurati i dodatne energetske uštede i smanjenje troškova, što će sigurno doprinijeti efikasnosti i konkurentskoj prednosti na svjetskom tržištu.

Pažljivo osmišljavanje projekta bilo je ključno, posebno vodeći računa o klimatskim i okolišnim ciljevima EU taksonomije, odnosno osiguranje značajnog doprinosa određenim ciljevima, uz pažnju da se ne nanosi šteta okolišu. Bilo je važno izračunati ugljični otisak i utjecaj koji investicija ima na okoliš, uzimajući u obzir prednosti korištenja obnovljive energije te energetske učinkovitih strojeva i električnih viličara, te dokazati da će investicija postići rezultat koji je barem 20 posto bolji od standarda za gotovo nultu potrošnju energije (nZEB). Svi ovi elementi su integrirani u projektnu dokumentaciju kako bi izvođači radova mogli pravilno slijediti „zelene“ standarde gradnje.

PROVEDBA MJERA COVID-19

U 2022. godini nastavljena je provedba mjera donesenih za pomoć gospodarstvu u borbi s posljedicama utjecaja pandemije bolesti COVID-19. Obrtna su se sredstva kreditirala izravno ili po modelu podjele rizika s poslovnim bankama za iznose kredita iznad 1,5 milijuna kuna izvoznima ili turističkom sektoru, odnosno iznad 37 milijuna kuna ostalim subjektima. Program se provodio u suradnji s 15 banaka do kraja lipnja 2022. godine; izravno za iznose kredita više od 1,5 milijuna kuna za poduzetnike iz turističkih djelatnosti te one koji ostvaruju najmanje 10 posto prihoda od izvoza ili posrednog izvoza, odnosno za iznose kredita više od 37 milijuna kuna za ostale poduzetnike.

Također, odobravaju se i krediti za obrtna sredstva za ruralni razvoj prenamjenom dijela sredstava financijskog instrumenta Investicijski krediti za ruralni razvoj, a u cijelosti se financira iz sredstava Programskog doprinosa Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020. Krediti su dostupni korisnicima do kraja razdoblja prihvatljivosti, odnosno dok postoji potreba zbog negativnih posljedica pandemije COVID-19, a najkasnije do 31. prosinca 2023.

U 2022. HBOR je u sklopu mjera COVID-19 izravno odobrio 152 kredita u ukupnom iznosu od gotovo 1,4 milijarde kuna, a od početka provođenja ovih mjera do kraja 2022., HBOR je odobrio 656 kredita u iznosu većem od 3,5 milijardi kuna.

HBOR je u okviru ovih mjera do 30. lipnja 2022. nudio i programe portfeljnog i pojedinačnog osiguranja kredita za likvidnost izvoznika za koji je, od uvođenja programa u 2020. godini osigurao 369 kredita u ukupnom iznosu od 4,2 milijarde kuna. Program subvencioniranja premije osiguranja također se provodio do kraja lipnja 2022. a za vrijeme njegova trajanja odobreno je 299 subvencija u iznosu većem od 76 milijuna kuna.

NASTAVAK SURADNJE S JLP(R)S I HAMAG BICRO-om

Temeljem ugovora o poslovnoj suradnji između HBOR-a te županija, gradova i općina, poduzetnici mogu koristiti subvenciju kamatne stope na kredite HBOR-a iz sredstava županije, grada ili općine. Ugovorima je na pojedinim područjima omogućeno kreditiranje poduzetnika uz kamatnu stopu već od 0 posto. Tijekom 2022. godine HBOR je brojio važećih potpisanih Ugovora s 42 jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Uspješne priče: Raste novi regionalni centar kompetentnosti

Novi Regionalni centar kompetentnosti u turizmu i ugostiteljstvu Zabok raste na temeljima Srednje škole Zabok. Transformacijom u Centar kompetentnosti, Srednja škola Zabok će osigurati uvjete za adekvatno obrazovanje, stjecanje znanja i vještina. Uz modernizirane i nove učionice, praktikume, trening centar i zajedničke prostore, centar će dobiti i ugostiteljski objekt sa smještajnim jedinicama različitih kategorija, koji će kroz segmente poslovanja u realnim situacijama pružati najbolju praktičnu nastavu polaznicima. Uz stvaranje odgovarajućih uvjeta za vrhunsko obrazovanje, cilj je u takvom objektu omogućiti učenje temeljeno na radu, pružiti jedinstven primjer dobre prakse i pokazni primjer „zelene“ arhitekture te funkcionalnosti u gospodarskom sektoru u Hrvatskoj i okruženju.

Projekt se provodi u sklopu Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014.-2020., no HBOR je, zbog poskupljenja građevinskih materijala i radova, osigurao dodatnu podršku od 37 milijuna kuna Krapinsko-zagorskoj županiji kao nositelju projekta.

S HAMAG-BICRO-om nastavljena je suradnja na ESIF programima pojedinačnih jamstava za investicijske kredite i kredite za obrtna sredstva namijenjena subjektima malog gospodarstva (osim za djelatnosti poljoprivrede i ribarstva, trgovačke djelatnosti i dr.), zatim za ruralni razvoj namijenjena lakšem pristupu financiranju mikro, malih i srednjih subjekata malog gospodarstva u poljoprivrednom, prerađivačkom i šumarskom sektoru, te ograničenog portfeljnog jamstva namijenjenog lakšem pristupu financiranju mikro, malih i srednjih subjekata malog gospodarstva.

EUROPSKI PROJEKTI I INICIJATIVE

Tijekom 2022. godine, HBOR je nastavio provoditi postojeće financijske instrumente namijenjene privatnom sektoru – ESIF Kredite za rast i razvoj i Obrtna sredstva za ruralni razvoj. Provodio je i financijski instrument usmjeren javnom sektoru pod nazivom ESIF Krediti za javnu rasvjetu. Paralelno s tim, nastavljena je prilagodba tih postojećih financijskih instrumenata potrebama tržišta izmjenama njihovih uvjeta. Radom u neformalnim radnim skupinama koje koordinira Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, a u suradnji s resornim ministarstvima, HBOR je započeo s postupkom razrade novih financijskih instrumenata čija se implementacija očekuje u 2024. godini.

Uspješne priče: Napredne tehnologije za korištenje obnovljivih izvora energije

Tvrtka Ekoplan-sustavi nudi štedljiva i ekološki prihvatljiva rješenja za grijanje i hlađenje, te je jedan od tržišnih pionira u ponudi proizvoda koji se oslanjaju na obnovljive izvore energije. Kao prvo poduzeće na području Hrvatske koje je nudilo dizalice topline, danas razvija svoje poslovanje tehnologijom koju dobro poznaje kako bi zadovoljilo potražnju za energetski učinkovitim i „zelenim“ rješenjima modularnim predmontiranim sustavima baziranim na tehnologiji obnovljivih izvora energije.

ESIF kreditom za rast i razvoj Ekoplan-sustavi su kupili prvi vlastiti poslovni prostor, što im omogućava brže ostvarenje postavljenih ciljeva i poslovnih rezultata, povećanje konkurentnosti, a onda i rast broja zaposlenih. Povoljni uvjeti financiranja omogućili su im značajne uštede koje će usmjeriti u daljnji rast i razvoj poslovanja. U Ekoplan-sustavima tako planiranju serijsku proizvodnju opreme koja prati dizalice topline te isporuku gotovih rješenja, kako za obiteljske objekte tako i za turizam te gospodarstvo.

Budućnost svog poslovanja u Ekoplan-sustavima vide u sve većem interesu za ugradnju energetski učinkovitih izvora topline uz smanjene troškove, ali i u postupcima energetske obnove zgrada i protupotresne obnove potresom oštećenih zgrada koja predviđaju mogućnost ugradnje dizalica topline, čime se doprinosi ostvarenju ciljeva EU i smanjenju ovisnosti o fosilnim gorivima.

U prvoj polovici 2022. godine HBOR je provodio drugu fazu projekta Savjetodavne usluge javnom sektoru namijenjenog strukturiranju održivih projekata u javnom sektoru. Projekt financira Europska unija kroz Europski savjetodavni centar za ulaganja (engl. *European Investment Advisory Hub (EIAH)*) na temelju Ugovora o financiranju razvoja i provedbe savjetodavnih usluga za ulaganja zaključenog

početkom 2021. između Europske investicijske banke i HBOR-a. Ukupna vrijednost projekta je 670.125 eura, od čega EIAH financira do najviše 75 posto troškova, a razliku HBOR financira iz vlastitih sredstava. U 2022. godini, savjetodavne usluge pružene su jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, uključujući tri grada, četiri općine i jedan dom za starije osobe u vlasništvu županije. Ukupno je provedeno deset projekata, od kojih je šest bilo na slabije razvijenim područjima Republike Hrvatske, a koji su obuhvaćali izgradnju i/ili obnovu socijalne infrastrukture te projekte zaštite okoliša.

POTICANJE PODUZETNIŠTVA ŽENA

Uz aktivnosti namjenskog financiranja poduzetništva žena, HBOR sudjelovanjem u tematskim dioničkim inicijativama, panelima i stručnim raspravama o poduzetništvu žena, kao i aktivnostima doniranja ili sponzoriranja projekata koji za cilj imaju zaštitu ili promicanje ravnopravnosti, jednakosti, raznolikosti, ljudskih prava i nenasilja daje svoj doprinos poticanju ravnopravnosti spolova.

Stoga je i u 2022. godini nastavio provoditi svoje dugogodišnje aktivnosti s fokusom na omogućavanje lakšeg pristupa financiranju poduzetnicama. Od početka primjene programa Poduzetništvo mladih, žena i početnika u svibnju 2019. godine HBOR je poduzetnicama dodijelio ukupno 136 kredita, pri čemu su najveći broj kredita ostvarile poduzetnice iz Primorsko-goranske županije (28), Osječko-baranjske županije (24), Istarske županije (23) i Grada Zagreba (20).

Također, HBOR je 2019. godine u svoj informacijski sustav ugradio dodatne prilagodbe uvođenjem atributa „žene poduzetnice“ kako bi mogao pratiti podatke o poduzetnicama i u svim ostalim programima kreditiranja uz ovaj namjenski program. Tako su u 2022. godini poduzetnicama odobrena 63 kredita po HBOR-ovim programima kreditiranja u ukupnom iznosu od 126,8 milijuna kuna, pri čemu su 42 kredita odobrena u okviru programa Poduzetništvo mladih, žena i početnika, a ove aktivnosti predviđene su i u idućem razdoblju. Ovom je programu prethodio program Žene poduzetnice u kojem je HBOR od 2011. do 2019. godine osigurao 550 kredita poduzetnicama.

Tijekom 2022. HBOR je s Uredom za ravnopravnost spolova surađivao na prijedlogu Nacionalnog plana za ravnopravnost spolova za razdoblje do 2027. godine i Prijedlogu Akcijskog plana za provedbu Nacionalnog plana za razdoblje do 2024. godine u dijelu mjere u kojoj je HBOR naveden kao nositelj. Akcijski plan donesen je u ožujku 2023. godine te navodi upravo HBOR-ov program kreditiranja Poduzetništvo mladih, žena i početnika kao mjeru doprinosa ostvarenju plana, uzevši kao pokazatelje broj i iznos kredita odobrenih poduzetnicama.

RAZVOJ TRŽIŠTA RIZIČNOG I VLASNIČKOG KAPITALA

S ciljem jačanja dostupnosti sredstava za razvoj domaćih mikro, malih, srednjih i srednje kapitaliziranih poduzeća, posebno onih inovativnih i s višim stupnjem rizika poput novoosnovanih poduzeća, onih u fazama ubrzanog rasta ili u ICT granama djelatnosti, HBOR je u proteklom razdoblju sudjelovao u nizu inicijativa za razvoj tržišta rizičnog i vlasničkog kapitala.

Kroz fond rizičnog kapitala Venture Capital Fund Fil Rouge Capital (FRC2 CROATIA PARTNERS SCSp), koji je uz HBOR-ovu podršku osnovan 2019. godine, realizirano

je preko 180 pojedinačnih investicija. Tijekom 2022. godine i treći fond osnovan u okviru programa CROGIP (engl. *Croatian Growth Investment Programme*) započeo je s radom i ostvario prva ulaganja, dok su ostala dva fonda intenzivno ulagala u poduzeća u Republici Hrvatskoj. U pripremi je osnivanje fonda za transfer tehnologija, a odabir upravitelja fonda planiran je u 2023. godini. Krajem 2022. stvoren je preduvjet za osnivanje još jednog ili više fondova iz sredstava Nacionalnog programa za oporavak i otpornost.

HBOR sudjeluje u investicijskom fondu Inicijative triju mora, slijedom odluke Vlade Republike Hrvatske o ulaganju u Fond sa svrhom poticanja ostvarivanja zajedničkih projekata na području ove inicijative. HBOR je ovom odlukom ovlašten da u svoje ime, a za račun Vlade Republike Hrvatske, provede ulaganje u Fond u iznosu do 20 milijuna eura uvećano za naknade i troškove pristupanja i sudjelovanja u Fondu. HBOR je pristupio Fondu u prvom kvartalu 2021. godine, a veličina fonda na 31. prosinca 2022. iznosila je 928,1 milijuna eura.

POSLOVI OSIGURANJA IZVOZA

HBOR ima mandat obavljati poslove osiguranja i reosiguranja izvoza s ciljem poticanja izvoza, internacionalizacije poslovanja i povećanja konkurentnosti hrvatskih izvoznika na međunarodnim tržištima. Tijekom 2022. godine, uz provedbu kriznih mjera povezanih s COVID-19, HBOR je, zbog krize uzrokovane ruskom agresijom na Ukrajinu, poseban naglasak stavio na olakšavanje financiranja likvidnosti za izvoznike uvođenjem novih programa osiguranja kao mjere pomoći gospodarstvu Republike Hrvatske.

U okviru programa osiguranja kredita za likvidnost izvoznika, koji su uvedeni u drugoj polovici 2022. godine temeljem Privremenog kriznog okvira Europske komisije, HBOR je osigurao 25 kredita za likvidnost izvoznika u ukupnom iznosu od 376,1 milijuna kuna do 31. prosinca 2022. HBOR je omogućio izvoznicima smanjenje troškova osiguranja tih kredita programom subvencioniranja premije osiguranja, koji je također uveden u drugoj polovici 2022. Do kraja 2022., odobreno je 12 milijuna kuna subvencija u okviru tog programa. Programi osiguranja i subvencioniranja premije nastavili su se provoditi i tijekom 2023. godine.

U 2022. godini, HBOR je osigurao rekordni iznos prometa u visini od 2,8 milijardi kuna, što je rezultat snažnije iskorištenosti programa osiguranja uvedenih radi pomoći gospodarstvu tijekom kriza uzrokovanih pandemijom COVID-19 i ruskom agresijom na Ukrajinu. U okviru programa osiguranja izvoza, HBOR je podržao izvoz hrvatskih roba i usluga u 43 države diljem svijeta tijekom 2022. godine.

RAZVOJ NOVIH FINANCIJSKIH PROIZVODA U SKLADU S EUROPSKIM KLIMATSKIM AMBICIJAMA

HBOR želi biti predvodnik u zalaganju za održiva rješenja podupirući prijelaz korisnika prema ugljično neutralnom, klimatski otpornom i održivom gospodarstvu pružanjem održivih financijskih usluga. Na tom putu potrebno je uskladiti portfelj s planovima niskougličnih strategija. Održivo financiranje odnosi se na bilo koji oblik financijske usluge koji integrira okolišne, društvene i upravljačke kriterije u poslovne ili investicijske odluke za trajnu dobrobit korisnika i društva u cjelini.

Održivo financiranje izravno se naslanja na sveobuhvatne strateške stupove HBOR-a iz Strategije poslovanja 2020.-2024. za promicanje uravnoteženog i održivog gospodarskog i društvenog regionalnog, ruralnog i urbanog razvoja Republike Hrvatske. Stoga je razvoj održivih financijskih proizvoda i metoda za poboljšanje isplativosti zelenih i društvenih projekata i poslovnih planova te za pokretanje, izvršenje i podršku ulaganjima korištenjem internacionalnih izvora financiranja ključan za održivi razvoj Hrvatske.

Kako bi otvorio nove prilike hrvatskim gospodarstvenicima, HBOR će razmotriti razvoj promotivnih programa i programa za podizanje svijesti kako bi se privukli projekti korištenja obnovljivih izvora energije i drugih projekata čiste energije, kao i alata za provjeru koji će se primijeniti na potencijalne planove ulaganja za čistu energiju i druga klimatska usklađivanja. Istovremeno, HBOR će poticati održivi rast poboljšanjem vlastitog procesa procjene klimatskih rizika i prilika, a integritet i rast „zelene“ imovine osigurati primjenom klasifikacijske logike i metoda usklađenih s međunarodno prihvaćenim načelima. Također, uspostaviti će snažan sustav identificiranja, mjerenja, analiziranja i izvješćivanja o pokazateljima uspješnosti te učinka programa koje razvija.

EU TAKSONOMIJA: PRVE PROCJENE PORTFELJA

Unutar projekta „Zaokret HBOR-ovih aktivnosti prema održivom financiranju i zelenoj tranziciji“ provedena je inicijalna procjena prihvatljivosti portfelja HBOR-a taksonomiji zelenih djelatnosti usporedbom s NACE klasifikacijom. Važno je napomenuti da je procjena uključila gospodarske aktivnosti koje su trenutno priznate usvojenim delegiranim aktima o taksonomiji, te ne obuhvaća sve one gospodarske aktivnosti koje mogu značajno doprinijeti okolišnim ciljevima, a koje će biti postupno dopunjavane drugim delegiranim aktima. Preliminarna analiza portfelja pokazala je da je HBOR u dobroj poziciji za početak izvještavanja o prihvatljivosti i usklađenosti s EU taksonomijom. U idućem će se razdoblju HBOR posvetiti povećanju pouzdanosti alata i podataka koje koristi u procjenama prihvatljivosti te usklađenosti kako bi mogao ne samo transparentno izvješćivati o svom portfelju, nego i kvalitetnije procjenjivati buduće projekte koje će financijski pratiti.

5.

Društveni angažman

HBOR u hrvatskom gospodarstvu ima jedinstvenu ulogu poticanja njegovog održivog razvoja. Za ispunjenje ovog cilja presudna je suradnja, kako na međunarodnoj razini, tako i na razini domaćeg gospodarstva, ali i prisutnost u zajednicama u kojima HBOR posluje. Stoga HBOR-ovi stručnjaci aktivno doprinose radu brojnih poslovnih udruženja, potičući suradnju na najvažnijim gospodarskim temama današnjice, a sam HBOR osigurava da njegov doprinos društvu raste dodjelom donacija.

RAD U DOMAĆIM I MEĐUNARODNIM UDRUŽENJIMA

HBOR sudjeluje u radu i upravljanju brojnim poslovnim udruženjima, klubovima i komorama kako bi potaknuo razvoj poslovanja, razmjenu znanja, ideja i iskustva te unaprijedio vlastite proizvode i usluge. Osim u radu udruženja, HBOR sudjeluje i u brojnim povjerenstvima, odborima i radnim skupinama u suradnji s ministarstvima te jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave. Također, HBOR-ovi predstavnici sudjeluju i u radu Radne skupine za izvozne kredite Vijeća EU (engl. *Export Credit Group - ECG*).

Predstavnici HBOR-a aktivno sudjeluju u različitim upravnim tijelima i ekspertnim skupinama, sudjeluju u raspravama, edukativnim programima i dijeljenju dobrih praksi te daju doprinos u izradi različitih studija i operativnih vodiča. Nove europske politike usmjerene ostvarenju ciljeva Pariškog sporazuma o klimatskim promjenama i Agende 2030. bile su ključne teme na dnevnom redu svih međunarodnih udruženja tijekom 2022. godine.

Članstva u međunarodnim udruženjima

Bankarska udruga zemalja srednje i istočne Europe (BACEE)
Bernska unija – Praški klub
Europska udruga javnih banaka (EAPB)
EIF-NPI Equity Platforma
Europska mreža investitora u fondove rizičnog kapitala (EVFIN)
Europska udruga dugoročnih investitora (ELTI)
Europski investicijski fond (EIF FISG)
Fond inicijative triju mora
Hrvatski nacionalni odbor Međunarodne trgovačke komore (ICC Hrvatska)
Invest Europe
Međubankarsko udruženje Narodne republike Kine i zemalja srednje i istočne Europe
Međunarodni klub za financiranje razvoja (IDFC)
NEFI - Mreža europskih financijskih institucija za malo i srednje poduzetništvo
Organizacija za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD)
UN Environment Programme Finance Initiative (UNEP FI)
UN Global Compact

Članstva u domaćim udruženjima

Američka trgovačka komora (AmCham)
Društvo za šport i rekreaciju radnika banaka i FINA-e u RH
Hrvatski poslovni savjet za održivi razvoj (HR PSOR)
Hrvatska SWIFT grupa
Hrvatska udruga banaka (HUB)
Hrvatska udruga za odnose s javnošću (HUOJ)
Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika
Hrvatski institut internih revizora
Hrvatski savjet za zelenu gradnju
Hrvatski zavod za norme
Hrvatsko arhivističko društvo
Hrvatsko-austrijska trgovinska komora
Hrvatsko društvo procjenitelja
Information Systems Audit and Control Association (ISACA)
Klub izvoznika – Lider
Nordijska gospodarska komora u Hrvatskoj
Njemačko-hrvatska industrijska i trgovinska komora (AHK)
Partnersko vijeće Primorsko-goranske županije
Poslovno vijeće za gospodarsku suradnju s Australijom
Središnji državni ured za Hrvate izvan RH
Udruga ACI FMA Hrvatska (Hrvatsko financijsko tržišno udruženje)
Udruga Hrvatski izvoznici (HIZ)
Udruga Hrvatski računovođa
Sportsko društvo HBORSPORT

► Suradnje za klimatsku tranziciju

Predstavnic HBOR-a sudjelovali su na godišnjem sastanku NPIEquity Platforme Europskog investicijskog fonda u Luksemburgu, s posebnim naglaskom na pitanjima klime i klimatske tranzicije. EIF NPIEquity Platform je platforma za razmjenu znanja između Europskog investicijskog fonda (EIF), Europske komisije i 47 nacionalnih razvojnih institucija iz 29 europskih zemalja, s ciljem poboljšanja pristupa financiranju za relevantne projekte, mala i srednja poduzeća te poduzeća srednje tržišne kapitalizacije, podržavanja defragmentacije tržišta kapitala, te usklađivanja nacionalnih, europskih i privatnih izvora financiranja.

Jednako tako, HBOR-ovi predstavnici sudjelovali su i na pilot projektu mentorskog programa između stručnjaka iz institucija članica Međunarodnog kluba za financiranje razvoja, koji je za svoje prvo izdanje bio fokusiran na razmjenu iskustava o pitanjima klimatske strategije financijskih institucija. Program koji je započeo u studenom 2021. postat će ponavljajući program proširen na veći broj sudionika i na druge teme od interesa za klub.

► Prvi forum Young Professionals (YP) inicijative Bernske unije

Predstavnic HBOR-a su u listopadu 2022. godine sudjelovali na prvom forumu Young Professionals (YP) Bernske unije u Londonu. Ova inicijativa je osnovana 2019. godine te okuplja rastući broj mladih stručnjaka iz više desetaka izvozno-kreditnih institucija. Glavni cilj inicijative je razmjena mišljenja, ideja, iskustava, tehničkih znanja i kompetencija o brojnim temama iz područja izvozno-kreditnog osiguranja. YP inicijativom se nastoji produbiti veza i interakcija između mladih stručnjaka iz izvozno-kreditnih agencija kroz brojne teme iz područja izvozno-kreditnog osiguranja, uključujući aktualne teme poput održivosti, klimatskih promjena i drugih.

► HBOR pristupio Hrvatskom poslovnom savjetu za održivi razvoj

U 2022. godini HBOR je postao član Hrvatskog poslovnog savjeta za održivi razvoj koji okuplja predstavnike gospodarstva u zajedničkom radu na temama održivosti. U svojoj prvoj godini članstva predstavnici HBOR-a iskoristili su prilike dostupne članovima pa su tako sudjelovali na studijskim putovanjima, okruglim stolovima, edukativnim programima te godišnjoj konferenciji o održivom razvoju. HBOR je sudjelovao i u Hrvatskom indeksu održivosti, nacionalnoj metodologiji koja omogućuje sveobuhvatan uvid u održivost poslovnih praksi, osvrt na usklađenost s najnovijim odredbama Europske unije te usporedbu s praksama drugih hrvatskih poduzeća.

HBOR U ZAJEDNICAMA

U okviru svojih društvenih aktivnosti, HBOR ulaže u razvoj zajednice dodjelom donacija i sponzorstava. Pritom se daje prednost projektima povezanim s misijom HBOR-a koji pridonose stvaranju novih vrijednosti temeljenih na znanju, kulturnom nasljeđu i prirodnom bogatstvu s ciljem održivog i ravnomjernog razvitka svih krajeva Republike Hrvatske. Cilj dodjele ovakvih sredstava je stvaranje pozitivnog ozračja i promoviranje izvrsnosti u lokalnoj zajednici i u društvu u cjelini.

Kao tijelo javne vlasti, HBOR je obveznik Zakona o pravu na pristup informacijama te redovito objavljuje korisnike donacija i sponzorstava i visinu iznosa, uključujući kriterije za dodjelu donacija i sponzorstava. Kriteriji za dodjelu⁵ dostupni su javnosti na internetskoj stranici HBOR-a, a od 2016. godine HBOR izvješćuje⁶ o svim sredstvima dodijeljenim organizacijama civilnog društva i korištenjem sustava e-izvješćivanje Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske. U svom poslovanju HBOR slijedi Preporuke Nacionalne mreže za DOP koje među ostalim uređuju i područje dodjele donacija i sponzorstava. Član je više međunarodnih i domaćih udruženja ili inicijativa osnovanih u vezi s pitanjima društvenog razvoja, odgovornog financiranja, zaštite okoliša ili održivosti.

⁵ Kriteriji za dodjelu donacija i sponzorstava

⁶ Primatelji donacija i sponzorstava u 2022. godini

S ciljem dodatnog povećanja transparentnosti procesa dodjele donacija te kako bi se povećala vidljivost društveno odgovornog poslovanja, a slijedeći najbolje prakse, HBOR je 2015. donio Pravilnik o postupcima i kriterijima dodjele donacija. Ovaj je Pravilnik donesen u skladu s odredbama Uredbe Vlade Republike Hrvatske o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge i u koordinaciji s Uredom za udruge Vlade Republike Hrvatske. Tijekom vremena Pravilnik je nadopunjavan te su tako u njega 2019. uvrštene i odredbe o postupcima i kriterijima dodjele sponzorstava, odredbe o neprihvatljivosti za odobravanje sponzorstava ili donacija za događaje, projekte ili programe podnositelja zahtjeva kod kojih postoje dospjele neplaćene obveze prema HBOR-u i/ili sporovi podnositelja zahtjeva i/ili povezanih društava s HBOR-om. Također, uvedeni su obvezni obrasci zahtjeva za manju donaciju i/ili sponzorstvo koji su potom objavljeni na internetskim stranicama HBOR-a, a tijekom pandemije prilagođen je izmjenama Uredbe vezano za digitalizaciju postupka. Uvedeno je i poticanje ravnopravnosti spolova u propisanim programskim i prioritetnim područjima financiranja, a sve izmjene i dopune Pravilnika odvijale su se uz prethodnu konzultaciju i koordinaciju s Uredom za udruge Vlade RH i HBOR-ovom Funkcijom praćenja usklađenosti (Ured za usklađenost, SPNFT, informacijsku sigurnost i potpore).

Od 2021. poslovima dodjele donacija i sponzorstava upravlja Direkcija poslovnih komunikacija i marketinga u Sektoru strategije. Time je ovaj Sektor preuzeo planiranje sredstava i provedbu zaprimanja, administrativne provjere pristiglih zahtjeva za sponzorstva i manje donacije, procjene kvalitete pristiglih zahtjeva, predlaganje Upravi, ugovaranje te zaprimanje i evaluaciju završnih izvješća. Radi sve većeg broja pristiglih zahtjeva za sponzorstva i manje donacije te nedovoljnih kapaciteta Direkcije, odgođene su provedbe javnih natječaja za dodjelu donacija u 2021. i 2022. (2020. je natječaj odgođen zbog pandemije). Stoga je u prosincu 2022. godine nastala inicijativa da se eksternalizira postupak provedbe javnih natječaja HBOR-a za donacije, čime bi se oni provodili izborom provoditelja u postupku javne nabave. HBOR je do 2022. uspješno proveo ukupno pet javnih natječaja za dodjelu donacija te ima iskustva o tome kakav angažman je potreban za kvalitetnu provedbu ovog procesa. U tom je smislu započeto opsežno istraživanje tržišta kako bi se utvrdilo tko su potencijalni provoditelji postupka dodjele donacija.

Slijedom preporuka državne revizije te Ureda za udruge Vlade RH, u sklopu planirane eksternalizacije postupaka javnih natječaja HBOR-a za donacije planiraju se također ukinuti pojedinačne dodjele manjih donacija do iznosa od 5.000 kuna. Analizom procesa i višegodišnjim iskustvima utvrđeno je da takve dodjele imaju mali učinak na primatelje u odnosu na postupke koje je potrebno provesti za njihovu dodjelu. Ukidanje takve prakse, zajedno s eksternalizacijom postupka dodjele donacija, doprinijet će ne samo transparentnosti postupka, nego i optimizaciji korištenja internih resursa HBOR-a. U 2022. godini, HBOR je odobrio 13 takvih manjih donacija, kao i dvije izvanredne veće donacije Poljskom Crvenom križu za pomoć ljudima izbjeglima iz Ukrajine u iznosu od 148.409,16 kuna te Hrvatskom Crvenom križu, također za pomoć raseljenim osobama uslijed ukrajinske krize, u iznosu od 75.000 kuna.

6.

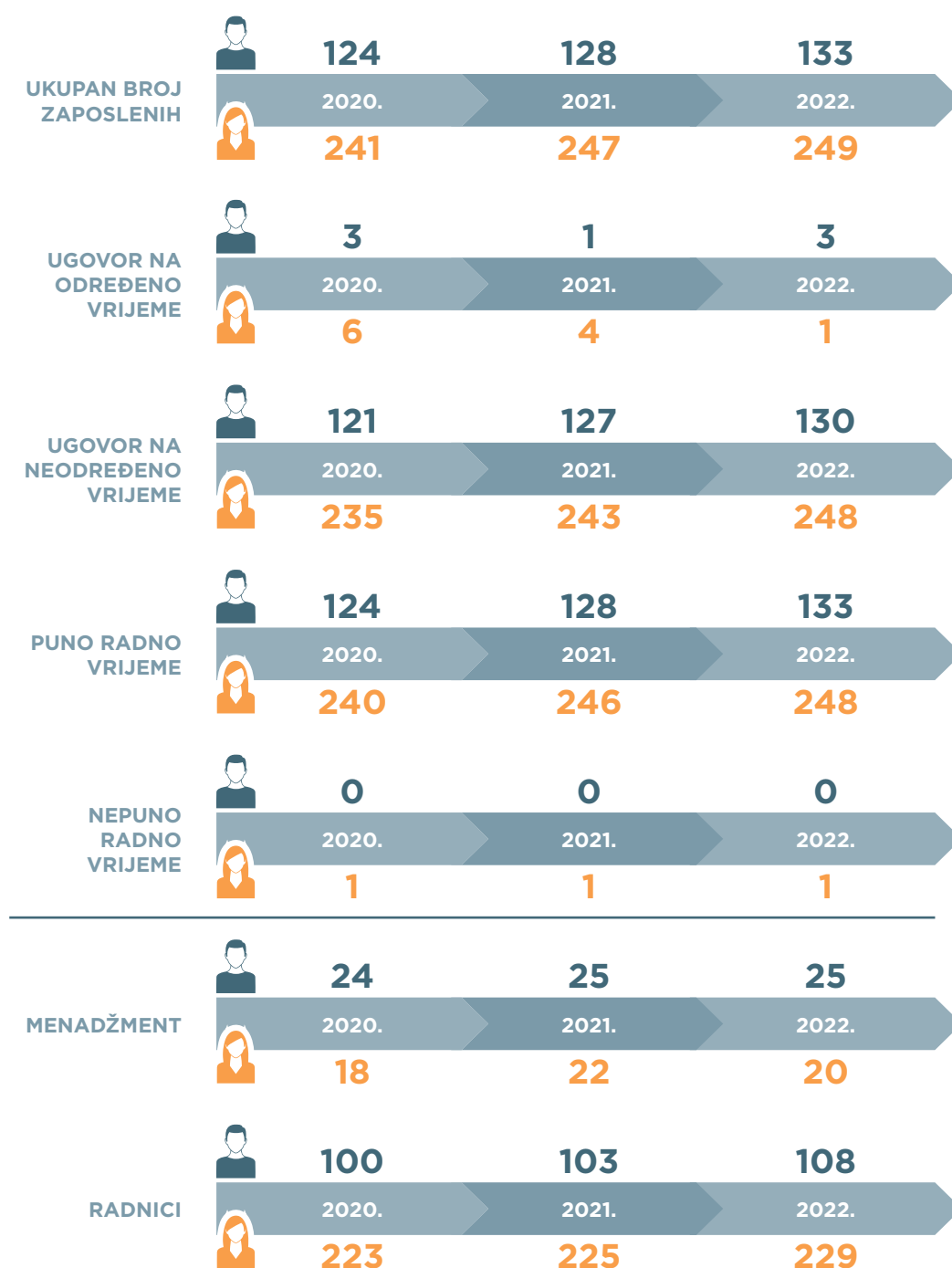
Rad u HBOR-u

U stvaranju kvalitetne radne okoline za radnike HBOR-a naglasak je stavljen na poticanje profesionalnog rasta i razvoja, kreiranje dobrih uvjeta rada te promociju ravnopravnosti, ukljuživosti, kao i transparentnosti te jednakih prilika. Takvim se pristupom stvara kultura profesionalnosti i uvažavanja koja je temelj ostvarenja zajedničkih poslovnih ciljeva. Stvaranje kompetentne radne snage, osposobljene za ostvarivanje strateških ciljeva banke, HBOR-ova je primarna dužnost.

U 2022. godini, HBOR je zapošljavao 382 radnika za čiju je dobrobit, radni učinak, ali i napredak odgovoran. To su velikom većinom zaposlenici s punim radnim vremenom, zaposleni na neodređeno vrijeme. HBOR ne angažira radnike koji nisu ujedno i zaposlenici.

RADNICI HBOR-a

Prava radnika HBOR-a propisana su i regulirana Pravilnikom o radu donesenim u skladu sa Zakonom o radu, te u suradnji sa stručnim službama HBOR-a na čije se područje rada odnosi. Novi Pravilnik o radu, usklađen sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o radu te rezultatima postupka savjetovanja sa sindikalnim povjerenikom koji ima prava i obveze Radničkog vijeća, stupio je na snagu 30. lipnja 2023.

KULTURA I UVJETI RADA

HBOR nastoji stvoriti pozitivnu i kvalitetnu radnu atmosferu, koja radnike potiče da ostanu i nastave raditi na postizanju zajedničkih poslovnih ciljeva. Kao poslodavac, nastoji raditi na razumijevanju potreba, želja i zabrinutosti radnika kako bi zadržao talente te istovremeno privukao nove stručnjake. U tu svrhu proveden je postupak certifikacije Poslodavac Partner, kako bi se ispitale dobre poslovne prakse i približile preporučenima za stvaranje poticajnog radnog mjesta. Osim toga, svoje radno mjesto HBOR promovira na studentskim sajmovima, objavama natječaja na društvenoj mreži LinkedIn kako bi privukao talente, dok postojećim radnicima nudi brojne financijske i nefinancijske pogodnosti.

Radnici HBOR-a imaju na raspolaganju niz povlastica i materijalnih prava kako bi ostali motivirani u radu, ali i kako bi im bila pružena potrebna zaštita. Tako HBOR nudi subvenciju zdravstvenog osiguranja, plaćeni prijevoz, različite potpore, mogućnost korištenja slobodnih dana, dodatak na staž, naknadu za prehranu te stalni dodatak. Također, HBOR svojim radnicima pruža uvjete kojima mogu stvoriti zdrav balans između poslovnog i privatnog života, nudeći im mogućnost kliznog radnog vremena, paušalne naknada za rad od kuće i rad na izdvojenom mjestu.

HBOR nema kolektivni ugovor, ali radnicima osigurava mogućnost kolektivnog organiziranja i pregovaranja. U HBOR-u je u 2022. godini osnovana Sindikalna podružnica sindikata bankarskih i financijskih djelatnika Hrvatske. HBOR ni na koji način ne ograničava pravo radnika da se kolektivno organiziraju te usko surađuje sa sindikalnim povjerenikom koji je preuzeo prava i obveze Radničkog vijeća.

Kad je riječ o gradnji i osnaživanju korporativne kulture, ali i implementaciji organizacijskih vrijednosti u radno okruženje, provode se brojne aktivnosti uključivanja i motiviranja radnika, primjerice Božićni domjenak i proslava povodom Dana banke, a radnici mogu sudjelovati i u brojnim sportskim aktivnostima u organizaciji udruge HBORSPORT. S druge strane, motivacija radnika izuzetno je važan segment o kojem ovisi uspješnost poslovanja HBOR-a. Izvrsnost u radu nagrađuje se i potiče osiguranjem poticajnog dijela plaće kao dodatka na plaću temeljenog na kvartalnom ostvarenju kompetencija i ciljeva, povezanim s primjenom sustava upravljanja učinkom. Poticajni dio plaće dodjeljuje se unutar raspona koji ovisi o ukupnoj procjeni ostvarenja ciljeva i kompetencija za određeno razdoblje.

U slučaju raskida radnog odnosa, radnici kojima HBOR otkazuje ugovor o radu nakon dvije godine neprekinutog rada imaju pravo na otpremninu i druga prava sukladno Pravilniku o radu i ugovoru o radu, osim ako se ugovor o radu otkazuje iz razloga uvjetovanih ponašanjem radnika. Iznos otpremnine se određuje s obzirom na dužinu prethodnog neprekidnog trajanja radnog odnosa u HBOR-u.

SURADNJA, ZADOVOLJSTVO I INTERNA KOMUNIKACIJA

HBOR nastoji razvijati transparentan odnos sa svojim radnicima jer vjeruje da na taj način jača međusobno povjerenje. Prema tome, prije donošenja odluka od važnosti za položaj radnika provodi se savjetovanje sa sindikalnim povjerenikom koji je preuzeo prava i obveze Radničkog vijeća. HBOR nema propisan najkraći rok u kojem obavještava radnike o značajnim promjenama u poslovanju koja se mogu ticati njihovih radnih mjesta, no nastoji uzeti u obzir njihove potrebe i informirati ih u adekvatnom vremenskom roku.

Interna komunikacija važan je aspekt gradnje kulture u HBOR-u. Tijekom godina, povećan je broj kanala i tema o kojima se sustavno komunicira. S radnicima se tako komunicira e-poštom, intranetom, na SharePointu i u aplikaciji Teams, što obuhvaća sve radnike. U 2022. godini internim objavama na intranetu, kojih je bilo čak 93, radnici su transparentno i učinkovito mogli saznati različite vijesti i događanja u organizaciji. Teme koje intranet obuhvaća odnose se na interne i vanjske natječeaje, sudjelovanje na konferencijama, obavijesti o imenovanju, edukacije, zatim nove akte, inicijative i uvjete, nove ugovore o kreditiranju i uspješnim projektima, ali i sportske aktivnosti, zanimljive informacije pa i čestitke kolegama.

Kako bi što bolje vodio računa o zadovoljstvu i iskustvima svojih radnika, HBOR provodi povremene ankete zadovoljstva. Posljednja, provedena u 2021. godini, kao najbolje ocijenjene kategorije istaknula je suradnju unutar organizacijskih jedinica koja se ogleda u dobroj komunikaciji i pouzdanosti, stručnosti, poštenju i timskom radu suradnika, ali i radno vrijeme, dostupnost informacija o otvorenim radnim mjestima u banci i drugo. Slabije ocijenjene kategorije su obavljanje radnih zadataka koji nisu u nadležnosti i odgovornosti pojedinaca, edukacija i pripremljenost na obavljanje dodatnih zadataka, ali i mogućnost napredovanja i jasna komunikacija kriterija za napredovanje. HBOR prepoznaje ove ankete kao izvrstan alat za upoznavanje s mišljenjem radnika i uvid u njihove potrebe, a time i prilike za poboljšanje.

Kao što je vidljivo iz prikazanih tablica, broj zaposlenih u HBOR-u u protekle tri godine ostao je relativno ujednačen, s niskom stopom fluktuacije. Nešto veći broj odlazaka može se primijetiti u dobnoj skupini iznad 51 godine, što je u skladu sa procesom „prirodne“ fluktuacije, odnosno odlazaka u mirovinu.

NOVOZAPOSLjeni I ODLASCI U HBOR-u

Dolasci (stanje 31.12.)	2020.		2021.		2022.	
	M	Ž	M	Ž	M	Ž
< 30 godina	0	3	1	7	3	0
31-50 godina	4	2	8	15	10	13
> 51 godina	0	1	0	1	0	1

Odlasci (stanje 31.12.)	2020.		2021.		2022.	
	M	Ž	M	Ž	M	Ž
< 30 godina	2	1	1	1	1	1
31-50 godina	6	5	3	6	5	6
> 51 godina	1	2	1	12	1	5

RAZNOLIKOST, UKLJUČIVOST I NEDISKRIMINACIJA

HBOR je predan borbi protiv diskriminacije i ostvarenju jednakih prava, što je i ustanovljeno Pravilnikom o radu i drugim internim aktima. Oni opisuju postupak zaštite dostojanstva radnika za što je osposobljen i povjerenik za zaštitu dostojanstva, koji provodi postupak zaštite na zahtjev radnika. Osim toga, pristojno i dostojanstveno ponašanje bez diskriminacije promiče se i Kodeksom ponašanja⁷, za što je odgovorna Funkcija praćenja usklađenosti.

Radnici koji prepoznaju neku vrstu nepravilnosti, nepravde ili imaju drugu vrstu primjedbi koje se odnose na prakse na radnom mjestu, mogu se požaliti imenovanim povjerenicima. Povjerenik za zaštitu dostojanstva radnika ovlašten je za zaprimanje i rješavanje pritužbi vezanih uz dostojanstvo radnika. Tijekom 2022. podnesena je jedna takva pritužba koja je obrađena te se pokazala neutemeljenom. O provedenom postupku zaštite dostojanstva radnika te o utvrđenim činjenicama i okolnostima obaviještena je Uprava.

U sklopu promocije uključivosti i ravnopravnosti unutar HBOR-a, radnicima su osigurane i omogućene jednake prilike. Jednake plaće svim radnicima, koje se temelje isključivo na jednakom obavljenom radu, osigurane su nizom procedura i internih akata koji određuju i strukturiraju raspon bodova, odnosno plaća.

Kad govorimo o spolnoj strukturi, omjer radnika ide u prilog ženama. Kroz godine bilježimo tek neznatne promjene u spolnoj strukturi, u kojoj je oko 65 posto žena te 35 posto muškaraca. Također, važno je naglasiti da su u 2022. godini 44 posto menadžerskih pozicija u HBOR-u zauzimale žene. Dobna struktura također je tipična za kompanije u Hrvatskoj danas, s oko 70 posto radnika u dobnoj skupini između 31 i 50 godina starosti. Iako u ovom trenutku HBOR nema definirane politike raznolikosti, iz ovih podataka može se vidjeti HBOR osigurava radno mjesto jednakih prilika.

Spolna i dobna raznolikost (stanje 31.12.)	2020.		2021.		2022.	
	M	Ž	M	Ž	M	Ž
< 30 godina	10	10	5	16	7	9
31-50 godina	96	162	101	166	101	170
> 51 godina	21	69	22	65	26	70
Ukupno	127	241	128	247	134	249

7 Kodeks ponašanja

U HBOR-u svi radnici imaju pravo na roditeljski dopust, uključujući roditelje posvojitelje. Pravo na njih u posljednje tri godine koristili su i muškarci i žene, a brojke su prikazane u tablici.

Pravo na roditeljski dopust	2020.		2021.		2022.	
	M	Ž	M	Ž	M	Ž
Ukupan broj radnika koji imaju pravo na roditeljski dopust	127	241	128	247	134	249
Ukupan broj radnika koji su iskoristili pravo na roditeljski dopust	0	26	1	20	1	19
Ukupan broj radnika koji se vratio na posao nakon završetka roditeljskog dopusta	0	26	1	20	1	19
*Stopa povratka na posao radnika koji su iskoristili pravo na roditeljski dopust	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Ukupan broj radnika koji se vratio na posao nakon završetka roditeljskog dopusta, a koji je ostao zaposlen i 12 mjeseci po povratku na posao	0	26	1	20	1	19
**Stopa zadržavanja na poslu radnika koji su iskoristili pravo na roditeljski dopust	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

* Stopa povratka na posao = ukupan broj radnika koji su se vratili na posao nakon roditeljskog dopusta / Ukupan broj radnika koji su se trebali vratiti na posao nakon roditeljskog dopusta x 100

** Stopa zadržavanja na poslu = ukupan broj radnika koji su po povratku na posao bili zaposleni 12 mjeseci kasnije nakon roditeljskog dopusta / Ukupan broj radnika koji se vratio s roditeljskog dopusta u prethodnom izvještajnom razdoblju/ima x 100

HBOR u poslovanju potiče ravnopravnost i uključivost u svim oblicima, u nastojanju da stvori radnu okolinu koja će motivirati sve radnike, neovisno o njihovom spolu, dobi ili drugim značajkama različitosti. Ove vrijednosti primjenjuju se i kada je riječ o pravednoj financijskoj naknadi.

Omjer standardne početne plaće po spolu i minimalne plaće	2020.		2021.		2022.	
	M	Ž	M	Ž	M	Ž
Sve lokacije	1,52	1,10	1,42	1,19	1,11	1,10

Omjer plaća po spolu i poziciji	Broj djelatnika			Prosjeak	Medijan
	Ukupno	M	Ž	Omjer Ž/M	Omjer Ž/M
Grupe poslova II - IV	63	16	47	1,06	1,05
Grupe poslova V - VII	172	61	111	0,95	0,94
Grupe poslova VIII	44	24	20	1,00	0,98

* Grupe poslova kategorija II-IV uključuju poslove manje složenosti, kategorije V-VII poslove veće složenosti, a kategorija VIII obuhvaća pozicije predsjednika i članova Uprave, izvršnih direktora, direktora i rukovoditelja

* Za izračun omjera uzete su plaće radnika koji su radili svih 12 mjeseci u 2022. godini

* Uzet je samo uzorak radnika koji je u 2022. godini bio u istoj kategoriji

Kad je riječ o omjeru ukupne godišnje naknade za najbolje plaćenog pojedinca organizacije i prosjeka godišnje ukupne naknade za sve radnike isključujući najbolje plaćenog, u obzir su pri izračunu omjera uzete plaće radnika koji su radili svih 12 mjeseci u 2022., zaposleni na puno radno vrijeme s izuzetkom radnika koji su primali naknadu na teret HZZO-a. Taj je omjer 2,77.

HBOR prepoznaje i cijeni važnost ljudskih prava u poslovnom i privatnom životu. U isto vrijeme jednako važnim smatra edukaciju o njima. Iako HBOR nema sustavni program koji se redovno bavi edukacijom radnika o poštivanju ljudskih prava i politikama vezanim na tu temu, nastoji iskoristiti svaku priliku u okviru projekata, odnosno tehničkih pomoći. Tako je, primjerice, u 2021. godini sudjelovao u međunarodnoj komparativnoj studiji⁸ o jačanju rodne ravnopravnosti u razvojnim bankama, u okviru koje su i radnici i menadžment sudjelovali u edukativnim radionicama. Osim toga, predstavnica HBOR-a sudjelovala je i u pilot verziji programa Hrvatskog poslovnog savjeta za održivi razvoj Workplace Inclusion Champion.

PROFESIONALNI RAZVOJ I NAPREDOVANJE

Za ostvarivanje svojih poslovnih ciljeva HBOR ključnim smatra razvoj i edukaciju svojih radnika. Ulaganjem u njihov razvoj stvara se stručna i ambiciozna radna okolina koja pridonosi poslovnim uspjesima, dok istovremeno u radnicima omogućuje osjećaj osobnog i profesionalnog rasta i razvoja.

Uvjeti za usavršavanje i obrazovanje regulirani su internim Pravilnikom o usavršavanju, obrazovanju i konferencijama zaposlenika HBOR-a te Pravilnikom o upravljanju učinkom HBOR-a. U tu svrhu koriste se razne procedure, među ostalima i godišnji plan usavršavanja, obrazovanja i pohađanja konferencija. Također, veliki doprinos čini i kontinuirano certificiranje certifikatom Poslodavac Partner, koje dodatnim smjernicama pomaže upravljanju i unaprjeđenju ovog područja poslovanja.

U sklopu plana usavršavanja radnici mogu planirati svoja godišnja usavršavanja, obrazovanja i konferencije sukladno zahtjevima radnog mjesta na kojem rade i razvoju procesa unutar HBOR-a. Također, u ostvarenju svog profesionalnog razvoja pomaže im i nagrađivanje radnog učinka kroz kvartalna razdoblja i postavljene ciljeve, uređena Pravilnikom o upravljanju učinkom, krovnim dokumentom koji definira i upravlja ovim segmentom poslovanja. Zadovoljstvo prilikama za profesionalni razvoj koje se nude radnicima prate se kvartalnim i godišnjim razgovorima. Za sve radnike definiraju se individualni ciljevi te im se osiguravaju specijalistički i stručni sadržaji s ciljem usavršavanja ili usmjeravanja karijera na menadžerske ili voditeljske pozicije.

Sustav upravljanja učinkom uveden je 2015. u svrhu sustavnog praćenja učinka razvoja svakog radnika. U sklopu tog sustava kvartalno se procjenjuju kompetencije i ostvarenje definiranih ciljeva te se postavljaju novi ciljevi za nadolazeći kvartal. Procjena ostvarenja temelji se na omjeru 50:50 uzevši u obzir parametre procijenjenih kompetencija i procjene ostvarenih ciljeva. Radi osiguranja transparentnog odnosa sa radnicima, te kako bi imali jasan uvid u svoju izvedbu, uvedeni su i kvartalni razgovori u kojima dobivaju povratnu informaciju njima izravno nadređenog menadžera. Primjenom ovog sustava svi radnici HBOR-a, s izuzetkom članova Uprave i predsjednika Uprave, dobivaju redovitu ocjenu radnog učinka.

⁸ "Study on strengthening Gender Equality in the Development Banking Sector", International Development Finance Club / Frankfurt School of Finance & Management,

Primjenom sustava usavršavanja i razvoja te ocjene radnog učinka radnicima se nastoji kontinuirano nuditi prilike za daljnji profesionalni razvoj. To se ostvaruje na način da su im omogućena stjecanja novih vještina, mentorstva, stručna usavršavanja, napredovanja, izgradnju poslovne mreže i samostalno istraživanje u okviru opisa posla i radnog mjesta. Također, radnicima su dostupne i raznolike vrste edukacija kao što su usavršavanja i obrazovanja, treninzi i edukacija o stručnim i „mekim“ vještinama te stručne konferencije. Sustavom edukacija obuhvaćeni su svi radnici HBOR-a. Također, HBOR potiče radnike na sudjelovanje u konferencijama, edukacijama i studijskim posjetima.

EDUKACIJE, TRENINZI I OBUKE U HBOR-U

Edukacije	Broj sati	2020.		2021.		2022.	
		M	Ž	M	Ž	M	Ž
Menadžment	Prosječno	7,27	6,79	5,54	6,19	17,42	10,96
	Ukupno	189	56,5	144	161	453	263
Radnici	Prosječno	14,33	6,79	7,70	4,15	19,31	9,98
	Ukupno	1.404,3	1.493,3	784,95	917	2.066,5	2.246,4

Bitno je napomenuti da dosadašnja metodologija prikupljanja podataka o satima edukacije nije vodila razliku između zakonski obaveznih i neobveznih edukacija. Prema tome broj sati prikazan u tablici je ukupan broj svih provedenih edukacija u posljednje tri godine. Gornja tablica ne uključuje sate edukacije u okviru projekata ili tehničkih pomoći. U budućnosti će se razmotriti optimizacija ovog procesa kako bi vođena evidencija bila u skladu s metodološkim zahtjevima.

Obrazovanje za održivi razvoj

Održivi razvoj je sve važniji aspekt svakodnevnog života te kao takav postaje sve važniji dio strateškog poslovanja HBOR-a. S obzirom na to, važna kontinuirana edukacija radnika, ali i najviših upravljačkih tijela o ovoj temi kako bi bili informirani o svim aktualnostima te unaprijedili vođenje poslovanja HBOR-a. Tako je tijekom 2022. godine u okviru projekta „Zaokret HBOR-ovih aktivnosti prema održivom financiranju i zelenoj tranziciji“ proveden niz radionica usmjeren na podizanje internih kapaciteta HBOR-a za osiguranje održivog financiranja usmjerenog na postizanje održivog i klimatski neutralnog poslovanja.

Radionice unutar projekta uključile su 40 radnika, članova projektnog tima i šire, te 11 menadžera. Dodatno, menadžeri i članovi Uprave su sudjelovali i na kvartalnim sastancima upravljačkog tijela projekta, uz sponzorstvo projekta na najvišoj razini - predsjednice, odnosno predsjednika Uprave.

Teme o kojima su se tijekom provođenja projekta radnici educirali odnosile su se na metodologije procjena i upravljanja rizicima održivosti, niskouglične scenarije, pregled emisija stakleničkih plinova različitih industrija u Hrvatskoj i kriterije klasifikacije tih industrija prema europskoj taksonomiji te pregled regulatornog okvira održivog financiranja relevantnog za HBOR (uključujući Direktivu o korporativnom izvješćivanju o održivosti, EU taksonomiju te InvestEU) kao i primjenu u okviru projekta predloženih alata za upravljanje rizicima i upravljanja portfeljem.

Paralelno s odvijanjem projekta, tijekom 2022. godine, radnici HBOR-a iz 14 različitih organizacijskih jedinica sudjelovali su na različitim konferencijama, ali i drugim edukacijama vezanim uz teme održivosti, klimatskih rizika, prilagodbe regulativi o održivosti, nefinancijskom izvještavanju i drugim temama ovog područja. Primjerice, radnici HBOR-a sudjelovali su u nizu treninga upravljanja okolišnim i društvenim rizicima, zatim o okolišnim, društvenim i upravljačkim kriterijima u izvješćivanju o održivosti, proračunu energetske potrebe za nZEB i ZEB zgrade, EU taksonomiji i cjeloživotnom ciklusu zgrada kroz sve aspekte održivosti.

ZDRAVLJE I SIGURNOST RADNIKA

HBOR razvoj radne okoline kao i sigurnost i zdravlje svojih radnika smatra izrazito bitnim. Kao poslodavac, HBOR smatra da okolinu u kojoj će radnici boraviti mora kreirati u skladu s njihovim potrebama. Na taj način stvara se ugodno radno mjesto i atmosfera u kojoj će se oni htjeti zadržati. S druge strane, u motiviranom i zadovoljnom radniku prepoznat je potencijal za daljnji napredak samog poslovanja banke.

Odbor za zaštitu na radu savjetodavno je tijelo koje predlaže i savjetuje Upravu u pitanjima zaštite na radu, odnosno zdravlja i sigurnosti. Članovi Odbora su ovlaštenik poslodavca, stručnjak zaštite na radu, povjerenik radnika za zaštitu na radu i specijalist medicine rada. U razvoju, primjeni i ocjeni sustava upravljanja zdravljem i sigurnošću sudjeluju posredno i sami radnici, vodeći se pravilnicima koji određuju postupanje u području dobrobiti radnika poput Pravilnika o zaštiti na radu, Pravilnika o radu Odbora, Procjene rizika, Pravilnika o evakuaciji i spašavanju, Pravilnika o korištenju osobne zaštitne opreme, ali i drugim dokumentima HBOR-a. Kad je riječ o zaštiti na radu, svi pravilnici se donose i provode u skladu s europskim direktivama te

obuhvaćaju sve radnike. Tijekom 2022. nije zabilježena nijedna ozljeda na radu, nije bilo smrtnih slučajeva niti profesionalnih bolesti.

U slučaju da radnici prepoznaju negativne učinke, prakse ili imaju drugu vrstu komentara o pitanjima zdravlja i sigurnosti, mogu ih uputiti za to nadležnim stručnjacima. Primjerice, upiti, prigovori, žalbe, pohvale i drugi komentari mogu se osobno, e-poštom ili korištenjem SCCD zahtjeva dostaviti stručnjaku zaštite na radu, koji procjenjuje hoće li se tematikom pozabaviti sam ili u suradnji s ovlaštenicima, odnosno Odborom za zaštitu na radu.

Prepoznavanje i upravljanje opasnostima i rizicima sigurnosti na radnom mjestu te unaprjeđenje ovih sustava obavlja se primjenom Pravilnika o procjeni rizika. On utvrđuje metode i način na koji se procjena provodi. Procjena rizika za radnike HBOR-a se provodi u suradnji s radnicima te stručnjacima medicine rada kao i drugim stručnjacima po potrebi. Bilo kakve ozljede na radu, moguća profesionalna oboljenja ili druge bolesti vezane uz rad se prijavljuju stručnjaku za zaštitu na radu koji ih prijavljuje u HZZO.

Uz subvencije dopunskog zdravstvenog osiguranja, HBOR svojim radnicima osigurava pristup i različitim zdravstvenim uslugama u suradnji s ordinacijom medicine rada. Liječnički pregledi medicine rada obavljaju se u radno vrijeme radnika i o trošku HBOR-a, bez obzira radi li se o preventivnim pregledima vida, redovnim pregledima provjere zdravstvene sposobnosti za radnike koji obavljaju poslove s posebnim uvjetima rada ili o liječničkim pregledima ostalih radnika koji se žale na neke tegobe. Ako radnici od medicine rada dobiju preporuku, primjerice, za poseban ergonomski dodatak radnom mjestu (podizni stol, jastučić za stolac, ergonomski miš i slično) takve uređaje ili pomagala im osigurava HBOR. Osim toga, radnike se nastoji pripremiti i educirati o zaštiti na radu te se provode redovna osposobljavanja na ovu temu, kao i osposobljavanje ovlaštenika i povjerenika zaštite na radu. Upute za rad na siguran način za poslove s posebnim uvjetima rada, kod kojih je takva vrsta edukacije potrebna objavljeni su na intranetskim stranicama banke. Također, svijest o važnosti očuvanja tjelesnog i mentalnog zdravlja se u 2022. godini podizala i komunikacijom sadržaja o tim temama u internim kanalima HBOR-a.

Za vrijeme pandemije bolesti COVID-19 objavljen je i redovito ažuriran niz smjernica kako bi se radna okolina učinila što sigurnijom. Primjerice, redovno su objavljivane razne upute i smjernice usklađene s preporukama nadležnih službi, kao što su Smjernice za rad i provedbu mjera sigurnosti i zaštite zdravlja u okolnostima rizika od zarazne bolesti COVID-19, Upute o provedbi sigurnosnih mjera za COVID-19, ali i druge. Provodile su se sve potrebne mjere zaštite koje su podrazumijevale mjerenja temperature prije ulaska u prostorije HBOR-a, najave dolazaka, ograničenje broja osoba u uredima sukladno preporukama, nošenje maski i rukavica koje je osigurao HBOR, te razne druge mjere. Prepoznat je i negativan učinak koji je ova situacija mogla imati na radnike te su u tu svrhu objavljivani sadržaji usmjereni na mentalno zdravlje i lakše nošenje s posljedicama pandemije.

7.

Upravljanje poslovanjem

HBOR upravlja svojim poslovanjem primjenom Kodeksa korporativnog upravljanja HBOR-a⁹. Cilj ovog kodeksa je uspostava, održavanje i unaprjeđenje standarda korporativnog upravljanja i transparentnosti poslovanja HBOR-a u svrhu učinkovitog i odgovornog upravljanja javnim kapitalom te poslovanja od posebnog društvenog značaja u funkciji razvoja hrvatskoga gospodarstva.

Temeljna načela korporativnog upravljanja HBOR-a su: zakonitost, transparentnost i javnost poslovanja, razdvajanje dužnosti, odnosno jasno razrađene procedure za rad Nadzornog odbora, Uprave i drugih tijela i struktura koje donose važne odluke, sprječavanje sukoba interesa, učinkoviti unutarnji nadzor, jačanje osobne odgovornosti te društveno odgovorno poslovanje.

⁹ Kodeks korporativnog upravljanja HBOR-a

TIJELA UPRAVLJANJA

Nadzorni odbor Hrvatske banke za obnovu i razvitak čini deset članova - šest ministara Vlade Republike Hrvatske, tri saborska zastupnika te predsjednik Hrvatske gospodarske komore. Ministar nadležan za financije predsjednik je Nadzornog odbora, a ministar nadležan za gospodarstvo zamjenik predsjednika. Nadzorni odbor prati i kontrolira zakonitost rada Uprave te imenuje i opoziva predsjednika i članove Uprave. Nadzorni odbor utvrđuje načela poslovne politike i strategije, nadzire vođenje poslova banke, donosi kreditne politike HBOR-a, utvrđuje godišnje financijske izvještaje, razmatra izvješća unutarnje revizije, vanjskih neovisnih revizora i izvješća Državnog ureda za reviziju. Poslovnik o radu Nadzornog odbora HBOR-a dostupan je na mrežnoj stranici HBOR-a¹⁰.

Revizijski odbor je neovisno tijelo čije članove imenuje Nadzorni odbor HBOR-a. Revizijski odbor čine tri člana od kojih je najmanje jedan član ujedno i član Nadzornog odbora, a druga dva imenuje Nadzorni odbor. Kreditni odbor sastoji se od predsjednika Kreditnog odbora i najviše četiri člana od kojih je jedan po funkciji zamjenik predsjednika. Broj i članove Kreditnog odbora određuje i imenuje Uprava na prijedlog predsjednika Uprave.

Upravu HBOR-a čine predsjednik i članovi Uprave. Članove Uprave imenuje Nadzorni odbor. Uprava vodi poslove u okviru djelokruga utvrđenog Zakonom i Statutom, raspolaze imovinom HBOR-a te je dužna i ovlaštena poduzeti sve radnje i donijeti sve odluke koje smatra potrebnim za zakonito i uspješno vođenje poslova. Uprava je također zadužena za donošenje normativnih akata kojima se utvrđuje način rada i unutarnja organizacija HBOR-a, donošenje programa kreditiranja, zatim pojedinačnih odluka o odobrenju kredita i drugih financijskih poslova, odlučivanje o imenovanju i opozivu radnika s posebnim ovlaštenjima, odlučivanje o pravima i obvezama radnika te izvješćivanje Nadzornog odbora. Poslovnik o radu Uprave je također dostupan na mrežnoj stranici HBOR-a¹¹.

Poslovanje Hrvatske banke za obnovu i razvitak provodi se sukladno Zakonu o Hrvatskoj banci za obnovu i razvitak, Statutu HBOR-a¹² te poslovnicima o radu tijela upravljanja.

U 2022. godini funkcije članova Uprave HBOR-a obnašali su:

mr. sc. Tamara Perko, predsjednica Uprave (na dužnosti do 16. listopada 2022.)
mr. sc. Hrvoje Čuvalo, član Uprave (na dužnosti do 16. listopada 2022.)
mr. sc. Hrvoje Čuvalo, predsjednik Uprave (na dužnosti od 24. listopada 2022.)
mr. sc. Alan Herjavec, član Uprave (na dužnosti od 24. listopada 2022.)
Josip Pavković, član Uprave (na dužnosti od 24. listopada 2022.)

Kriteriji za izbor članova Uprave utvrđuju se sukladno Uredbi o uvjetima za izbor i imenovanje članova nadzornih odbora i uprava pravnih osoba od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku i načinu njihovih izbora¹³. Članovi su u 2022. godini imenovani na petogodišnji mandat koji traje do 24. listopada 2027. Plaće i otpremnine članova Uprave uređene su ugovorima o radu te oni ne ostvaruju pravo na varijabilni, odnosno poticajni dio plaće kao ostali radnici HBOR-a. Također, prema Zakonu o sprječavanju sukoba interesa, Povjerenstvo za odlučivanje o sukobu interesa donijelo je smjernice kojima je odredilo koje primitke, uz plaću, ne smiju primati obveznici primjene navedenog Zakona, uključujući i članove Uprave HBOR-a, a koje primitke smiju ostvarivati, čega se HBOR u svom djelovanju pridržava.

¹⁰ Poslovnik o radu Nadzornog odbora HBOR-a

¹¹ Poslovnik o radu Uprave HBOR-a

¹² Statut HBOR-a

¹³ https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_02_12_237.html

TRANSPARENTNOST I JAVNOST RADA

Kao banka osnovana Zakonom o HBOR-u te tijelo javne vlasti na koje se primjenjuje Zakon o pravu na pristup informacijama (ZPPI), HBOR se rukovodi otvorenošću i najvišom mogućom razinom transparentnosti informacija.

Kako bi udovoljila obvezama koje ima kao tijelo javne vlasti, a da pri tome ne krši obvezu čuvanja bankovne tajne koje ima kao financijska institucija sukladno Zakonu o kreditnim institucijama, banka je od 2019. provela prilagodbu ZPPI-ju, i to na način da je, u pogledu postupanja po zahtjevima za pristup informacijama, u odgovarajuću dokumentaciju (npr. u zahtjevima za kredit, ugovorima o kreditu, zahtjevima za izdavanjem garancija, ugovorima o izdavanju garancija, zahtjevima za osiguranje itd.) ugradila ZPPI klauzulu. U okviru te klauzule klijenti izjavljuju da su upoznati da se na HBOR primjenjuje ZPPI te da će HBOR u slučaju zaprimanja zahtjeva za pristup informacijama podnositeljima dostaviti određene podatke (primjerice, kod kredita: naziv korisnika, iznos, namjenu kredita te naziv projekta).

Osim navedenog, ZPPI-jem je propisana i obveza proaktivne objave određenih informacija. HBOR objavljuje informacije (primjerice, različite propise, opće akte, godišnje planove poslovanja, planove kadrova, godišnja izvješća o provedbi ZPPI-ja, datume i dnevne redove sjednica tijela odlučivanja, odluke donesene na sjednicama navedenih tijela i druge), pritom uvijek štiteći podatke koji su bankovna odnosno poslovna tajna ili drugi zaštićeni podatak. Dodatno, određene informacije propisane ovim zakonom dostavlja u Središnji katalog službenih dokumenata Republike Hrvatske čime osigurava njihovu trajnu dostupnost, dok se određeni podaci prosljeđuju i Portalu otvorenih podataka. U razdoblju od prosinca 2021. do ožujka 2022. u HBOR-u je obavljen posredni inspekcijski nadzor koji je inicirala sama banka, traženjem mišljenja i upute za pravilnu primjenu ZPPI-ja u odnosu na proaktivnu objavu informacija i javnost rada. Dodatno je osnažena transparentnost HBOR-a s obzirom na to da je banka počela s objavljivati podatke koje do tada nije objavljivala, poput financijskog plana i drugih.

Službenik za informiranje i ostali radnici uključeni u primjenu prava na pristup informacijama kontinuirano se usavršavaju u tom području. Sve organizacijske jedinice HBOR-a upoznate su s time da se na HBOR primjenjuje Zakon o pravu na pristup informacijama te svaka od njih na internetskim stranicama HBOR-a objavljuje informacije iz svoje nadležnosti. Službenik za informiranje rješava zahtjeve za pristup informacijama u dogovoru s organizacijskim jedinicama u čijoj je nadležnosti tražena informacija. Najčešći zahtjevi odnose se na informacije o korisnicima i krajnjim korisnicima kredita te iznosima kredita, izvoznim projektima, odlukama Uprave i Nadzornog odbora koje se odnose na projekte koje HBOR financira kao izvozna banka i izvozno kreditna agencija, zapisnike sa sjednica Nadzornog odbora i druge informacije.

U idućem razdoblju HBOR će dodatno osnažiti javnost rada. Naime, nakon izvršenih pripremnih radnji, u 2024. godini započet će s objavama informacija o korisnicima i iznosima dodijeljenih državnih potpora te korisnicima i iznosima dodijeljenih potpora male vrijednosti. Podaci će se objavljivati u drugom kvartalu svake godine za potpore dodijeljene u prethodnoj godini.

UPRAVLJANJE KLJUČNIM UTJECAJIMA

Uprava HBOR-a odgovorna je za upravljanje svim utjecajima poslovanja banke. U procesu identifikacije materijalnih utjecaja s posebnim naglaskom na potencijalne i stvarne negativne utjecaje poslovanja, Uprava ima aktivnu ulogu u razmatranju utjecaja te izvješćivanju o održivosti kao najviše upravljačko tijelo.

Održivošću u HBOR-u upravlja više organizacijskih jedinica ovisno o aspektu održivosti poslovanja. Primjerice, za procjenu okolišnih aspekata projekata odnosno korisnika oformljen je poseban odjel u kojem inženjeri različitih stručnosti procjenjuju prijavljene projekte prema okolišnim i klimatskim kriterijima. Funkcija praćenja usklađenosti prati usklađenost poslovanja sa svim regulatornim zahtjevima te međunarodnim sporazumima, dok Ljudski potencijali prati aspekte odnosa prema radnicima, uključujući aspekte održivosti poput raznolikosti. Čitav niz organizacijskih jedinica aktivno je u pitanjima održivosti, bilo da se radi o radu u međunarodnim udruženjima, izvještajnim zahtjevima, te vođenja ili sudjelovanja u s održivošću povezanim tematskim projektima.

Sve organizacijske jedinice koje u svojim funkcijama imaju određene aspekte održivosti o tome redovno izvješćuju Upravu HBOR-a. Također, pitanja posebne zabrinutosti koje dionici komuniciraju unutar žalbenih mehanizama se posebno obrađuju te predstavljaju nadležnim tijelima kako bi se na njih adekvatno odgovorilo.

U sklopu projekta „Zaokret HBOR-ovih aktivnosti prema održivom financiranju i zelenoj tranziciji“ provedena je i analiza upravljačke strukture HBOR-a s naglaskom na aktivnostima održivog financiranja. Dani su prijedlozi i preporuke za promjene i dopune uloga i odgovornosti kako bi se osiguralo čvrsto upravljanje okolišnim, društvenim i upravljačkim utjecajima u programima financiranja. Istaknuta je snažnija potreba za međusektorskom koordinacijom, na primjer organizacijom dedicanog tima za održivo financiranje, dodatnih uloga u postojećim timovima, te uspostavom namjenskog odbora kao što je Odbor za klimatske rizike ili dodatnih funkcija u postojećim odborima. Slijedom nalaza projekta, Uprava HBOR-a razmotrit će potrebne promjene u svojoj organizacijskoj strukturi.

Iako ne postoji trajni tematski program ili mjere za unapređenje kolektivnog znanja, vještina i iskustava najvišeg upravljačkog tijela, od 2021. godine u okviru spomenutog projekta proveden je i niz radionica te konzultativnih sastanaka u kojima je sudjelovala i Uprava HBOR-a. Uz formalne prilike za edukaciju, članovi Uprave prate razvoj pitanja organizacijske održivosti, naročito održivog financiranja, te sudjeluju na konferencijama i skupovima koji se bave ovom temom.

Kad je riječ o procjeni aspekata održivosti financiranih projekata, u obradi kreditnih zahtjeva za izravno kreditiranje HBOR provodi analizu utjecaja investicije odnosno projekta na okoliš koji mora zadovoljavati okolišne standarde Republike Hrvatske. Kod kreditiranja iz namjenskih izvora financiranja, ako je potrebno mišljenje o utjecaju investicije ili projekta na okoliš, uzimaju se u obzir i preporuke OECD-a ili pravilnici i upute koje zatraže institucije za namjensko financiranje. Kod zahtjeva za odobrenje po kreditnim proizvodima namijenjenim financiranju izvoza provjeravaju se kriteriji iz OECD-ovih preporuka o zaštiti okoliša i utjecaju na društvo i održivom izvoznom kreditiranju¹⁴. Provedba novih financijskih instrumenata iz okvira utvrđenog Nacionalnim planom oporavka i otpornosti usklađena je i s načelom nenanošenja

¹⁴ Pravilnik o provođenju OECD-ovih preporuka o zaštiti okoliša i utjecaju na društvo i održivom izvoznom kreditiranju

bitne štete, tzv. načelom DNSH (engl. *Do No Significant Harm*). Navedeno načelo odnosi se na zahtjev da nijedna investicija koja se financira ne smije imati značajnije negativne utjecaje na klimu, okoliš, prirodni ekosustav, vodu i ostale ciljeve definirane EU taksonomijom.

UPRAVLJANJE RIZICIMA

Strategijom upravljanja rizicima HBOR-a utvrđuju se ciljevi, osnovna načela i standardi upravljanja rizicima te definira sklonost preuzimanju rizika u poslovanju. Ona je krovni akt kojim se utvrđuje okvir za preuzimanje i upravljanje rizicima u svim organizacijskim jedinicama i procesima HBOR-a. Strategija upravljanja rizicima HBOR-a proizlazi iz Zakona o HBOR-u koji propisuje da HBOR rizike u poslovanju svodi na najmanju mjeru rukovodeći se načelima bankarskog poslovanja. Iako se europska i nacionalna bankovna regulativa i odluke Hrvatske narodne banke ne primjenjuju izravno na HBOR, HBOR ih djelomično primjenjuje kao dobru bankarsku praksu i na način koji ovisi o vrsti, veličini i kompleksnosti svog poslovanja.

Internim politikama, pravilnicima, metodologijama, uputama i drugim internim aktima o upravljanju rizicima, HBOR definira pojedine rizike, uspostavlja sustav upravljanja rizicima, metodologiju utvrđivanja, mjerenja/procjenjivanja, praćenja, ovladavanja, kontrole i izvješćivanja o rizicima te uloge i odgovornosti organizacijskih jedinica uključenih u proces upravljanja rizicima kojima je HBOR izložen ili bi mogao biti izložen u svom poslovanju.

Rizici kojima je HBOR izložen ili bi mogao biti izložen u svom poslovanju utvrđuju se sukladno Katalogu rizika HBOR-a. Cilj ovog internog akta je utvrđivanje rizika za koje se procjenjuje da imaju ili bi mogli imati potencijalno negativan utjecaj na poslovanje HBOR-a radi pravovremenog uspostavljanja i poduzimanja aktivnosti za ovladavanje njima, ali i daljnjeg razvoja već utvrđenih aktivnosti usmjerenih izbjegavanju, sprečavanju, prijenosu i/ili smanjivanju negativnog utjecaja rizika na trenutne i buduće pokazatelje poslovanja te vrijednost kapitala HBOR-a. Katalog rizika daje trenutni profil rizičnosti HBOR-a te je pretpostavka daljnjeg unapređenja upravljanja rizicima. Ažurira se na godišnjoj razini, a u slučaju potrebe i češće.

U postupak utvrđivanja rizika uključene su sve organizacijske jedinice HBOR-a čime se osigurava obuhvat rizika kojima je HBOR izložen ili bi mogao biti izložen, a koji su svojstveni poslovima, proizvodima, aktivnostima, procesima i sustavima HBOR-a te mogu rezultirati značajnijim financijskim gubicima. Katalog rizika sadrži definicije svih prepoznatih rizika, kao i tablicu rizika koja obuhvaća za svaki utvrđeni rizik: značajnost rizika, pokrivenost internim aktima, način procjene i mjerenja rizika, način upravljanja rizikom te ocjenu razine umanjavanja izloženosti riziku. Za utvrđene rizike HBOR kontinuirano provodi aktivnosti unapređenja upravljanja tim rizicima te umanjavanja početne izloženosti uvođenjem mjera ovladavanja rizicima.

Najznačajniji rizici kojima je HBOR u svakodnevnom poslovanju izložen su kreditni rizik, rizik likvidnosti, kamatni rizik u knjizi banke, valutni rizik, operativni rizik, rizik eksternalizacije, pravni rizik, rizik informacijskog sustava, rizik usklađenosti, reputacijski rizik i rizik pranja novca i financiranja terorizma. Navedenim rizicima svakodnevno se upravlja primjenom politika, pravilnika, procedura, metodologija, uputa i drugih mehanizama.

U Katalogu rizika za 2022. godinu identificirani su i klimatski i okolišni rizici te socijalni rizici. Njihova je značajnost utvrđena kao niska temeljem procjene ozbiljnosti mogućeg štetnog događaja uslijed izloženosti tim rizicima u smislu financijskih posljedica ili utjecaja na kontinuitet poslovanja, uvažavajući i vjerojatnost nastupa štetnog događaja. Utvrđena je niska razina umanjenja izloženosti riziku, zbog čega je potrebno usvojiti odgovarajuće interne akte te uvesti procjenu, mjerenje i upravljanje tim rizicima. Upravljanje takvim rizicima unaprijedit će se u idućem razdoblju razvojem cjelovitog sustava upravljanja tim rizicima.

Sustav unutarnjih kontrola HBOR-a predstavlja skup procesa i postupaka za adekvatnu kontrolu rizika, praćenje učinkovitosti i djelotvornosti poslovanja HBOR-a, pouzdanosti financijskih i ostalih informacija te usklađenosti s propisima, internim aktima, standardima i kodeksima s ciljem osiguranja stabilnosti poslovanja. Radi osiguravanja djelotvornosti sustava unutarnjih kontrola HBOR je uspostavio stalne i djelotvorne kontrolne funkcije s odgovarajućim ovlastima, neovisne o poslovnim procesima i aktivnostima u kojima rizik nastaje, odnosno koje kontrolne funkcije prate i nadziru, i to funkciju kontrole rizika, funkciju praćenja usklađenosti i funkciju unutarnje revizije.

Sektor upravljanja rizicima je odgovoran za kontrolu, utvrđivanje, mjerenje odnosno procjenu i nadzor rizika te izvješćivanje o rizicima za koje je nadležan i kojima je HBOR u svom poslovanju izložen ili bi mogao biti izložen. Ujedno je stalna funkcija kontrole rizika, funkcionalno i organizacijski neovisna o poslovnim procesima i aktivnostima u kojima rizik nastaje odnosno koje prati i nadzire. Sektor upravljanja rizicima kao funkcija kontrole rizika prati i kontrolira provode li ostale organizacijske jedinice ispravno i u skladu sa svojim nadležnostima politike, pravilnike, metodologije i druge interne akte vezane za upravljanje rizicima. Funkcija praćenja usklađenosti je nadležna i odgovorna za utvrđivanje i procjenu rizika usklađenosti kojem je HBOR izložen ili bi mogao biti izložen. Funkcija unutarnje revizije je nadležna i odgovorna za provođenje redovite revizije sustava upravljanja rizicima, ocjenu učinkovitosti i djelotvornosti sustava ugrađenih internih kontrola kao i ocjenu primjene i djelotvornosti funkcije kontrole rizika te funkcije praćenja usklađenosti.

USKLAĐENOST S REGULATIVOM I DOBROVOLJNIM INICIJATIVAMA

U skladu sa zakonskim zahtjevima, u HBOR-u je uspostavljena Funkcija praćenja usklađenosti. Ova funkcija je trajna i neovisna je o poslovnim procesima i aktivnostima u kojima neki rizik nastaje. Praćenje usklađenosti i upravljanje rizikom usklađenosti provodi se decentralizirano u svim organizacijskim jedinicama HBOR-a. Kako bi se bolje reguliralo praćenje usklađenosti i definirale odgovornosti svih radnika i odgovornih osoba za poštivanje relevantnih zakona, propisa, politika, standarda i procedura HBOR-a, na snazi su Politika praćenja usklađenosti HBOR-a, Pravilnik o praćenju usklađenosti HBOR-a i Metodologija rada funkcije praćenja usklađenosti. Praćenje usklađenosti obavlja se u skladu s godišnjim planom rada koji je sastavljen na temelju dokumentirane procjene rizika.

SPRJEČAVANJE PRANJA NOVCA

HBOR provodi mjere, radnje i postupke s ciljem sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma u skladu s Pravilnikom o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma te Metodologijom za provedbu tih mjera, koje su temeljene na važećem Zakonu o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma. U 2022. godini nastavljene su aktivnosti usmjerene na jačanje ovog internog sustava. Radnici Funkcije SPNFT-a izradili su program edukacija te održali obuku za stručno osposobljavanje radnika HBOR-a o primjeni mjera, radnji i postupaka za SPNFT. Kako bi unaprijedili vlastita znanja i bili osposobljeni educirati druge radnike HBOR-a, radnici Funkcije SPNFT-a sudjelovali su tijekom 2022. godine i na različitim stručnim skupovima i edukacijama vezanim za područje sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma. Funkcija SPNFT-a, kao kontrolna funkcija, pružala je tijekom cijele godine savjetodavnu i praktičnu pomoć radnicima HBOR-a u konkretnim poslovnim situacijama u cilju osiguranja usklađenosti HBOR-a sa zakonskim obvezama u ovom području.

ANTIKORUPCIJA I SUKOB INTERESA

Kodeksom ponašanja HBOR-a definirani su temeljni standardi etičnog i zakonitog postupanja, pravila za prevenciju korupcije i osiguranje profesionalnog ponašanja. Ovaj se kodeks primjenjuje na sve radnike HBOR-a, bez obzira na njihovu razinu odgovornosti i položaj, služi kao vodič za etično postupanje i utvrđuje temeljne vrijednosti u pogledu zakonitog te etičnog poslovanja i ponašanja. Kodeks ponašanja HBOR-a je objavljen na intranetskoj i internetskoj stranici HBOR-a te se svi novozaposleni radnici upoznaju sa sadržajem kodeksa prilikom potpisivanja ugovora o radu.

Prijave kršenja ovog kodeksa moguće je podnijeti korištenjem obrasca za prijavu, koji je uz opis načina podnošenja prijave i adrese elektroničke pošte za zaprimanje dostupan na mrežnim stranicama HBOR-a na hrvatskom i engleskom jeziku. Osoba odgovorna za praćenje usklađenosti odgovorna je za postupanje na temelju prijave za kršenje Kodeksa ponašanja HBOR-a, te za savjetovanje u vezi s kršenjem. Funkcija praćenja usklađenosti provodi postupak po prijavi te je dužna sagledati dostavljene i prikupljene podatke, razmotriti prijavu te donijeti zaključke o opravdanosti prijave i o tome obavijestiti Upravu HBOR-a. Uprava HBOR-a utvrđuje osnovanost prijave, donosi odluku o težini povrede i sankcijama.

Tijekom 2022. podnesene su dvije prijave zbog kršenja odredbi Kodeksa ponašanja HBOR-a, međutim postupci povodom prijave nisu provedeni. U prvom slučaju razlog za to je prestanak radnog odnosa radnika na kojeg se odnosila prijava neposredno nakon njenog podnošenja, zbog čega nije utvrđivana osnovanost prijave. U drugom slučaju postupak nije proveden zbog nedostatnih dokaza kao i nemogućnosti provjere navoda iz prijave zbog činjenice da osoba koja je navedena u prijavi više nije radnik HBOR-a.

Svake godine do 31. siječnja za prethodnu godinu Upravi HBOR-a se podnosi godišnji izvještaj o podnesenim prijavama i pokrenutim postupcima na temelju prijave za kršenje Kodeksa ponašanja HBOR-a. Također, u 2022. godini donesena je Metodologija za procjenu radnih mjesta izloženih riziku korupcije u HBOR-u, a prva procjena rizika radnih mjesta u skladu s ovom metodologijom provodit će se od 2023. godine.

Kad je riječ o sukobu interesa, članovi Uprave HBOR-a su obveznici Zakona o sprječavanju sukoba interesa. Ako se pojave okolnosti koje se mogu definirati kao potencijalni sukob interesa, obveznik je dužan deklarirati ga na odgovarajući način i razriješiti tako da zaštiti javni interes. Obveznik se u tom slučaju izuzima od donošenja odluka, odnosno sudjelovanja u donošenju odluka i sklapanju ugovora koji utječu na njegov vlastiti poslovni interes ili poslovni interes s njim povezanih osoba i poslodavaca kod kojih je bio u radnom odnosu u posljednje dvije godine prije stupanja na dužnost.

U slučaju dvojbe o postojanju sukoba interesa, obveznik je dužan učiniti sve što je potrebno da odijeli privatni interes od javnog interesa. U slučaju dvojbe predstavlja li neko ponašanje povredu odredbi Zakona o sprječavanju sukoba interesa ili drugog zabranjenog ili propisanog ponašanja predviđenog tim zakonom, obveznici su dužni zatražiti mišljenje Povjerenstva za odlučivanje o sukobu interesa. HBOR također regulira sukob interesa odredbama Kodeksa korporativnog upravljanja HBOR-a, Kodeksa ponašanja HBOR-a, Poslovníkom o radu Uprave, Politikom praćenja usklađenosti HBOR-a i Metodologijom rada funkcije praćenja usklađenosti.

U 2022. godini provedena je edukacija „Poslovna etika“ za pozicije od voditelja odjela naviše. Edukacija ne stavlja naglasak na poznavanje propisa i internih akata, nego na razvoj etične organizacijske kulture i etično donošenje odluka. Na edukaciji su sudjelovali radnici HBOR-a koji ranije nisu sudjelovali u ovoj edukaciji, radnici koji su u međuvremenu napredovali na pozicije od voditelja odjela naviše, kao i novi radnici HBOR-a na tim pozicijama. Također, u 2022. godini je provedena i edukacija „Etička pravila u prevenciji sukoba interesa“ za nove radnike i one koji iz opravdanih razloga nisu mogli pristupiti edukaciji u prethodnom ciklusu.

POVJERLJIVI ŽALBENI MEHANIZMI

HBOR je otvoren povratnoj informaciji svih skupina dionika. Želeći kontinuirano poboljšavati vlastito poslovanje, osigurati njegovu transparentnost te kvalitetno upravljati mogućim negativnim utjecajima, HBOR osigurava povjerljive komunikacijske kanale i žalbene mehanizme.

Upravljanje prijavama nepravilnosti u smislu zaštite prijavitelja nepravilnosti prati institut povjerljive osobe. HBOR je u srpnju 2022. imenovao novu povjerljivu osobu koja je preuzela nadležnost za postupanje po prijavama nepravilnosti bez obzira radi li se o prijavama radnika ili trećih strana. U lipnju 2022. donesen je interni akt koji propisuje postupak prijavljivanja nepravilnosti u HBOR-u. U svrhu provođenja postupka po prijavama nepravilnosti, prijave i sumnje na korupciju koje upućuju korisnici, radnici ili druge zainteresirane osobe, predviđen je obrazac za prijavu nepravilnosti¹⁵, koji je uz adresu za prijavu objavljen na mrežnoj stranici HBOR-a. Tijekom 2022. podneseno je dvanaest prijava nepravilnosti. U postupku procjene osnovanosti koji je provela povjerljiva osoba, pet je zaključenih prijava, od čega kod četiri nisu utvrđene nepravilnosti. Rješavanje ostalih prijava je u tijeku. U okviru ovog mehanizma nisu u 2022. zabilježene prijave sumnje na korupciju. Istovremeno, nije bilo pokrenutih sporova protiv HBOR-a čija je osnova bila tužba zbog korupcije.

Prijave sumnje na nepravilnosti u provedbi financijskih instrumenata kao i prigovore na odluke poslovnih banaka kojima su odbijeni zahtjev za kredit podnose se na posebnu adresu e-pošte: esif.nepravilnosti@hbor.hr. Ovaj mehanizam prijave vodi organizacijska jedinica EU fondovi i financijski instrumenti. U 2022. nije bilo zaprimljenih prijava po ovoj osnovi.

Također, detaljnije informacije o načinu primjene preporuka Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj, internim pravilnicima i podržanim projektima objavljene su na mrežnoj stranici HBOR-a¹⁶, a na kontakt adresu odrzivost@hbor.hr dionici mogu poslati svoje upite o projektima ili izraziti bilo koju vrstu zabrinutosti vezanu uz njihovo provođenje.

DIGITALNA SIGURNOST I ZAŠTITA PODATAKA

U vremenima u kojima digitalno poslovanje postaje poslovni imperativ, HBOR ozbiljno shvaća pitanja upravljanja podacima i kibernetičke sigurnosti. Upravljanje informacijskom sigurnošću HBOR osigurava certificiranjem sustava upravljanja ISO 27001, certificiran je i sustav upravljanja kontinuitetom poslovanja ISO 22301. Također, upravljanje sigurnošću digitalnih sustava usklađeno je i sa sigurnosnim

¹⁵ Prijava nepravilnosti, prijave i sumnje na korupciju

¹⁶ <https://www.hbor.hr/odrzivost/>

standardom NIST-a (The National Institute of Standards and Technology). Područje sigurnosti i zaštite podataka HBOR uređuje Politikom sigurnosti informacijskog sustava te nizom pravilnika usmjerenih na pravilno korištenje informacijskog sustava HBOR-a i zaštitu podataka.

Na godišnjoj razini organizacija procjenjuje rizike informacijskog sustava na osnovu koje se daju preporuke za unaprjeđenje kontrola informacijske sigurnosti te upravljanja kontinuitetom poslovanja. Ova se ocjena provodi sukladno standardima ISO 27001 i ISO 22301. HBOR za svoje radnike redovito održava godišnje edukacije iz područja informacijske sigurnosti i zaštite osobnih podataka koji prolaze svi radnici HBOR-a. Slijedeći standarde upravljanja ovim područjem, u HBOR-u u 2022. nisu zabilježene pritužbe u vezi s povredama privatnosti korisnika i gubicima osobnih podataka korisnika.

U 2022. godini, HBOR je nastavio svoje napore u ažuriranju i nadopunjavanju Registra obrade osobnih podataka, prilagođavanju poslovnih procesa GDPR-u, smanjenju redundancije u obradi podataka putem usklađivanja poslovnih aplikacija te provođenju nekoliko internih edukacija za radnike. Također, HBOR je proveo nekoliko procjena učinka na zaštitu podataka vezano uz rizičnije obrade osobnih podataka. Izvršene promjene u načinu obrade osobnih podataka s ciljem usklađenosti s GDPR-om dodatno su smanjile rizike obrade osobnih podataka radnika i klijenata HBOR-a.

UPRAVLJANJE VLASTITIM OKOLIŠNIM UTJECAJEM

U svakodnevnom poslovanju HBOR-a, njegovim okolišnim utjecajem upravlja Odjel održavanja imovine u Direkciji održavanja i stjecanja imovine, čiji je posao, između ostalog, pratiti moguće okolišne rizike povezane s poslovanjem. Na godišnjoj se razini planiraju troškovi održavanja koji obuhvaćaju i planiranje te realizaciju troškova koji se odnose na energiju, zbrinjavanje otpada, održavanje okoliša sukladno usvojenim politikama zaštite okoliša, odnosno sukladno Zakonu o zaštiti okoliša. Upravljanje imovinom provodi se na najekonomičniji način, sukladno usvojenim politikama HBOR-a koje sadržavaju i obavljanje poslova uz pridržavanje svih propisa koji se odnose na okoliš, odlaganje otpada, racionalno korištenje energije te uređenje okoliša i radne sredine. Kontinuirano i sustavno, na tromjesečnoj razini, HBOR ocjenjuje uspješnost upravljanja imovinom koju održava sukladno važećim propisima pa na taj način, kao dio ukupne ocjene, ocjenjuje i pristup upravljanju okolišem.

Potrošnjom resursa i upravljanje otpadom u HBOR-u se upravlja sustavno, praćenjem potreba i utroška različitih resursa te pravilnim upravljanjem otpadom, u čemu HBOR surađuje s ovlaštenim tvrtkama za upravljanje otpadom kojima predaje otpad sukladno važećim propisima koji uređuju pitanja odlaganja i zbrinjavanja otpada. Također, u svom poslovanju HBOR upoznaje i sve radnike s politikama zaštite okoliša u organizaciji. Radnici se upućuju na dodatne edukacije o zaštiti okoliša te se organiziraju radionice s certificiranim predavačima za pitanja zaštite okoliša. Radnici se upućuju i na seminare kojima je tema zaštita okoliša i poslovne politike koje se implementiraju ili će se implementirati u poslovanju u budućnosti, a odnose se i na pitanja zaštite okoliša.

Upravljanje resursima

HBOR se u svom svakodnevnom poslovanju vodi ciljem što racionalnije potrošnje svih resursa, pa tako i energije, te s tim ciljem primjenjuje mjere racionalne potrošnje te kontinuirano prati potrošnju energije na svojim lokacijama poslovanja.

Iz podataka je vidljivo da je ukupna potrošnja električne energije smanjena, jer je na lokaciji Strossmayerov trg 9 u tijeku obnova zgrade pa se u njoj u 2021. i 2022. nisu obavljale poslovne aktivnosti HBOR-a. Na ostalim lokacijama potrošnje električne energije je na otprilike istoj razini kroz protekle tri godine, a isto se odnosi i na potrošnju plina na lokaciji Gajeva 33 te potrošnju toplinske energije na lokaciji Zelinska 3. Potrošnja vode porasla je slijedom promjene načina rada, odnosno povratkom radnika u urede nakon dužeg vremena udaljenog rada.

Potrošnja resursa (Zelinska 3)	2020.	2021.	2022.
Toplinska energija (kWh)	153.425,00	178.558,00	158.783,00
Električna energija (kWh)	120.113,20	130.273,80	129.327,00
Voda (m ³)	545,20	188,00	635,00

Potrošnja resursa (Gajeva 33)	2020.	2021.	2022.
Plin (m ³)	8.404,00	8.917,00	8.040,00
Električna energija (kWh)	49.463,73	47.126,38	50.972,00
Voda (m ³)	211,11	193,50	258,00

Potrošnja resursa (Strossmayerov trg 9)	2020.	2021.	2022.
Plin (m ³)	11.392,80	0,00	0,00
Električna energija (kWh)	74.301,68	32.748,06	26.998,00
Voda (m ³)	406,00	0,00	258,00

U svom poslovanju HBOR koristi papir, električne i elektroničke uređaje, tonere, fluo cijevi, baterije i rashladne uređaje. Od poslovanja organizacije nastaje papirni otpad, uredski materijal, elektronički otpad, plastični otpad, baterije, fluo cijevi, žarulje i rashladni uređaji. Osim toga, HBOR koristi i druge materijale od kojih nakon njihove upotrebe nastaju građevinski i glomazni otpad. Sukladno poslovnim politikama, HBOR je usvojio kućni red u kojem je propisano ponašanje koje se očekuje od radnika u svakodnevnom radu, između ostalog, nalaže se radnicima racionalno i štedljivo ponašanje u svrhu stvaranja što manjih količina otpada.

Električna i elektronička oprema pažljivo se prikuplja, evidentira i skladišti. Svaka vrsta opasnog otpada prikuplja se i skladišti odvojeno do predaje ovlaštenom sakupljaču otpada. Na taj način osigurava se da se opasni otpad ne miješa s komunalnim otpadom te da bude zbrinut u skladu sa zakonom. Tijekom 2022. godine nije provedeno zbrinjavanje elektroničkog otpada zato što su prikupljene količine bile zanemarive.

Plastični otpad prikuplja se u posebno označenim kartonskim kutijama postavljenima u hodnicima HBOR-ovih zgrada. U 2019. godini započeto je odvojeno prikupljanje različitih vrsta plastike, zbog čega za dio odvojene i prikupljene plastike nema evidencije, a evidentirani podatak o prikupljenom plastičnom otpadu u 2019. godini je gotovo tri puta manji od količine evidentirane prethodne godine. U 2020., 2021. i 2022. godini, zbog uvjeta rada u kojima je većina radnika radila od kuće nisu prikupljene značajne količine plastičnog otpada. U promatranom razdoblju HBOR je prema potrebama sav otpad predavao certificiranim organizacijama za prikupljanje otpada pri čemu je sav predani otpad po količinama i vrstama evidentiran u pratećim listovima.

U HBOR-u se papir i karton odlažu u posebno označene kartonske kutije za otpadni papir postavljene u sobama i vidljivim mjestima duž hodnika, zajedno s uređajima za ispis i umnožavanje. Otpadni papir namijenjen uništavanju se sakuplja odvojeno, a preuzimaju ga specijalizirane kompanije. Kontinuirano se provode aktivnosti podizanje svijesti radnika o odgovornom korištenju resursa i smanjenju upotrebe papirnate dokumentacije.

Neopasni otpad	2020.	2021.	2022.
Papir i karton (kg)	3.660	720	1.020

ODGOVORNOST U DOBAVLJAČKOM LANCU

Kao obveznik Zakona o javnoj nabavi, HBOR organizira nabavu potrebnih roba, usluga i radova slijedeći odredbe zakona te pravilnike koji uređuju uvjete za različite vrste nabave, odnosno jednostavnu i javnu nabavu. Informacije o postupcima jednostavne¹⁷ i javne¹⁸ nabave Hrvatske banke za obnovu i razvitak te načinu njihovog provođenja dostupni su na mrežnim stranicama banke¹⁹. Financijsko praćenje ostvarenja Plana nabave HBOR-a obavlja Direkcija nabave, o čemu se sastavlja izvješće za proteklu poslovnu godinu, najkasnije do 15. lipnja tekuće godine. Izvješće sadrži podatke o ukupnom ostvarenju Plana nabave, ostvarenju po vrstama postupaka te ostvarenju po organizacijskim jedinicama. Naručitelj donosi Plan nabave u tekućoj godini za iduću poslovnu godinu.

U postupcima nabave HBOR-a prevladavaju domaći dobavljači (96 %), dok na strane dobavljače otpada 4 % nabave i to u postupcima angažmana pravnih stručnjaka za određeno područje (englesko, njemačko pravo i sl.). HBOR nabavlja uglavnom usluge koje uključuju financijske, konzultantske i pravne usluge, kao i usluge održavanja aplikacija, licenci i pretplata, te tiskarske, grafičke usluge, usluge čišćenja i čuvanja poslovnih prostora, nabavu goriva, fiksne i mobilne telefonije, poštanskih usluga te električne energije.

Zakonom o javnoj nabavi propisani su i drugi kriteriji koje dobavljač mora ispuniti, odnosno osnove za isključenje gospodarskog subjekta. Prilikom predaje svoje ponude, zainteresirani gospodarski subjekt mora ispuniti ESPD obrazac koji je vezan za obvezne razloge isključenja gospodarskog subjekta poput kažnjavanja, neispunjavanja obveze plaćanja dospjelih poreznih obveza i obveza za mirovinsko i zdravstveno osiguranje. Također, javni naručitelj može isključiti gospodarski

¹⁷ Pravilnik o jednostavnoj nabavi

¹⁸ Pravilnik o javnoj nabavi

¹⁹ <https://www.hbor.hr/javna-nabava/>

subjekt iz postupka javne nabave ako može na odgovarajući način dokazati kršenje primjenjivih obveza u području prava okoliša, socijalnog i radnog prava, uključujući kolektivne ugovore, a osobito obvezu isplate ugovorene plaće, ili odredbe međunarodnog prava okoliša, socijalnog i radnog prava.

HBOR primjenjuje i Metodologiju procjene sukoba interesa u postupcima nabave s namjerom da iz postupaka nabave isključi mogućnost sukoba interesa svojih predstavnika. Na internetskim stranicama HBOR-a te u dokumentaciji o nabavi u postupku javne nabave naveden je popis gospodarskih subjekata s kojima su predstavnici HBOR-a ili s njima povezane osobe u sukobu interesa temeljen na izjavi o postojanju ili nepostojanju sukoba interesa koji su svi predstavnici HBOR-a dužni potpisati.

Ovisno o robama i uslugama koje nabavlja, HBOR u postupcima nabave potiče okolišnu i društvenu odgovornost poput certifikata Blue Angel za uredski potrošni materijal, certifikat Prijatelj okoliša ili znak zaštite okoliša Europske unije EU Ecolabel te PEFC ili FSC certifikat koji pokazuje odgovorno gospodarenje šumama kod dobivanja sirovine u proizvodnji papira za nabavu higijenskog potrošnog materijala.

8.

Profil izvješća

Godišnje izvješće o održivosti HBOR-a za 2022. pokriva razdoblje od 1. siječnja 2022. do 31. prosinca 2022. godine. Prethodno izvješće za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2021. objavljeno je 31. kolovoza 2022. Izvješće nije podvrgnuto vanjskoj provjeri i potvrdi.

Izvješće je izrađeno prema Standardima Globalne inicijative za izvještavanje (GRI) te uzima u obzir i načela UN Global Compacta te Ciljeve održivog razvoja Ujedinjenih naroda. Pri identifikaciji materijalnih utjecaja, HBOR se rukovodio međunarodnim standardima i sporazumima, europskim politikama i propisima, strategijom poslovanja HBOR-a za razdoblje 2020.-2024. te drugim internim dokumentima, kao i ocjenama i procjenama dionika vezanim uz relativnu važnost materijalnih utjecaja i pristupa upravljanju.

Materijalni utjecaji odražavaju utjecaje HBOR-a koji se odnose na sjedište u Zagrebu na tri lokacije i šest područnih ureda u Hrvatskoj ako u izvješću nije drugačije naznačeno. Ovim izvješćem nisu obuhvaćeni materijalni utjecaji Grupe HBOR. Grupa HBOR priprema zasebna financijska izvješća matice – HBOR te konsolidirana financijska izvješća koji uključuju HBOR i društva pod njegovom kontrolom (ovisna društva).

Sva pitanja i prijedloge vezane uz ovaj izvještaj možete uputiti na adresu elektroničke pošte dop@hbor.hr. Ova dizajnirana i prelomljena verzija izvješća zamjenjuje Izvješće o održivosti za 2022. godinu prethodno objavljeno u prvoj pdf verziji na mrežnoj stranici HBOR-a.

9.

GRI Indeks sadržaja

GRI standard	Objava	Stranica	UN Global Compact	Komentar
GRI 1 Osnove 2021.				
GRI 2 Opće objave 2021.				
Organizacija i njene prakse izvještavanja				
2-1	Informacije o organizaciji	7, 69		
2-2	Subjekti uključeni u izvještaj o održivosti organizacije	69		
2-3	Izvještajno razdoblje, učestalost izvještavanja i kontakt	69		
2-4	Ponovne objave informacija			Nije bilo ponovne objave informacija u odnosu na 2021.
2-5	Vanjska potvrda	69		Izvešće nije podvrgnuto vanjskoj potvrdi.
Aktivnosti i radnici				
2-6	Aktivnosti, lanac vrijednosti i drugi poslovni odnosi	7, 27, 66, 67		
2-7	Zaposlenici	45, 47		
2-8	Radnici koji nisu zaposlenici	45		
Upravljanje				
2-9	Struktura upravljanja i sastav	56		Više informacija: Godišnje izvješće 2022.
2-10	Imenovanje i izbor najvišeg tijela upravljanja	56		Više informacija: Godišnje izvješće 2022.
2-11	Predsjednik najvišeg tijela upravljanja	56, 62		
2-12	Uloga najvišeg tijela upravljanja u nadgledanju upravljanja utjecajima	58, 59		
2-13	Delegiranje odgovornosti za upravljanje utjecajima	30, 58, 62, 64		
2-14	Uloga najvišeg tijela upravljanja u izvještavanju o održivosti	23, 58		
2-15	Sukob interesa	56, 62		
2-16	Komunikacija pitanja od posebne zabrinutosti	47, 58, 63		
2-17	Kolektivno znanje najvišeg tijela upravljanja	18, 51, 52, 58, 63		
2-18	Procjena učinka najvišeg tijela upravljanja	50, 58		
2-19	Politike nagrađivanja	46, 50, 56		
2-20	Proces određivanja naknada	56		
2-21	Ukupni godišnji omjer naknada	49, 50		

GRI standard	Objava	Stranica	UN Global Compact	Komentar
Strategija, politike i prakse				
2-22	Izjava o strategiji održivog razvoja	13		
2-23	Obveze korporativne politike	16, 17, 18, 28		
2-24	Ugrađivanje obveza korporativne politike	16, 17, 18, 28, 55, 58		
2-25	Procesi remedijacije negativnih utjecaja	30, 48, 52, 63	1, 2, 4, 5	
2-26	Mehanizmi za traženje savjeta i izražavanje zabrinutosti	30, 48, 52, 63	1, 2, 4, 5	
2-27	Usklađenost sa zakonima i propisima	23, 37, 43, 46, 48, 58, 60, 61, 62, 64	1-10	
2-28	Članstvo u udruženjima	40, 41		
Uključivanje dionika				
2-29	Pristup uključivanju dionika	20, 21, 22		
2-30	Kolektivni ugovori	46	3	
GRI 3: Materijalne teme 2021.				
3-1	Proces određivanja materijalnih tema	19, 20, 21, 22		
3-2	Popis materijalnih tema	23		
Financiranje zaštite okoliša i klimatske tranzicije Financiranje poduzetništva, inovacija i razvoja				
GRI 3: Materijalne teme 2021.	3-3 Upravljanje materijalnim temama	27		
GRI 201: Ekonomski učinak 2016.	201-1 Izravno stvorena i distribuirana ekonomska vrijednost	11	9	
	201-4 Značajna financijska pomoć primljena od vlade	18		
GRI 203: Neizravni ekonomski utjecaji 2016.	203-1 Ulaganje u infrastrukturu i prateće usluge	17, 23, 31-36	9	
GRI 417: Marketing i označavanje 2016.	417-1 Označavanje proizvoda i usluga i zahtjevi za informacije o proizvodima i uslugama	57		
Korporativno upravljanje				
GRI 3: Materijalne teme 2021.	3-3 Upravljanje materijalnim temama	55		
GRI 205: Antikorupcija 2016.	205-1 Postotak i ukupan broj poslovnih jedinica podvrgnutih analizi korupcijskog rizika	62	10	
	205-2 Komunikacija i obuka o antikorupcijskim politikama i procedurama	62, 63	10	
	205-3 Potvrđeni incidenti korupcije i poduzete mjere	62	10	
Upravljanje rizicima				
GRI 3: Materijalne teme 2021.	3-3 Upravljanje materijalnim temama	59		
GRI 201: Ekonomski učinak 2016.	201-2 Financijske posljedice i drugi rizici i prilike vezani uz klimatske promjene	60	7, 8	

GRI standard	Objava	Stranica	UN Global Compact	Komentar
Digitalna sigurnost i zaštita podataka				
GRI 3: Materijalne teme 2021.	3-3 Upravljanje materijalnim temama	63, 64		
GRI 418: Privatnost kupaca 2016.	418-1 Opravdane pritužbe u vezi s povredama privatnosti kupaca i gubicima osobnih podataka o kupcu	64	1, 2	
Odgovornost u dobavljačkom lancu				
GRI 3: Materijalne teme 2021.	3-3 Upravljanje materijalnim temama	66, 67		
GRI 204: Praksa nabave 2016.	204-1 Udio izdataka na lokalne dobavljače	66		
Dobrobit, zdravlje i sigurnost radnika				
GRI 3 2021.	3-3 Upravljanje materijalnim temama	52		
GRI 403: Zdravlje i sigurnost na radnom mjestu 2018.	403-1 Sustav upravljanja zdravljem i sigurnošću na radnom mjestu	52, 53		
	403-2 Identifikacija opasnosti, procjena rizika i istraživanje nesreća	52, 53		
	403-3 Zdravstvene usluge na radnom mjestu	53		
GRI 403: Zdravlje i sigurnost na radnom mjestu 2018.	403-4 Sudjelovanje radnika, savjetovanje i komunikacija o zdravlju i sigurnosti na radnom mjestu	53		
	403-5 Obuka radnika o zdravlju i sigurnosti na radnom mjestu	52		
	403-6 Promocija zdravlja radnika	53		
	403-7 Sprečavanje i ublažavanje utjecaja zdravlja i sigurnost na radnom mjestu direktno povezanih s poslovnim odnosima	53		
	403-8 Radnici obuhvaćeni sustavom upravljanja zdravljem i sigurnošću na radnom mjestu	53		
	403-9 Ozljede na radu	53		
	403-10 Bolesti povezane s radnim mjestom	53		
Korporativna kultura i uvjeti rada				
GRI 3: Materijalne teme 2021.	3-3 Upravljanje materijalnim temama	46		
GRI 202: Prisutnost na tržištu 2016.	202-1 Omjer standardne početne plaće prema spolu i u odnosu na lokalnu minimalnu plaću	49	1, 2	
GRI 401: Zapošljavanje 2016.	401-1 Stope novog zapošljavanja i fluktuacije zaposlenika	47		
	401-2 Beneficije osigurane zaposlenicima koji rade puno radno vrijeme, a koje nisu osigurane zaposlenicima privremeno ili na djelomično radno vrijeme	45	1, 2	
	401-3 Roditeljski dopust	49	1, 2	

GRI standard	Objava	Stranica	UN Global Compact	Komentar
GRI 402: Odnosi zaposlenika i menadžmenta 2016.	402-1 Najkraće razdoblje u kojem se unaprijed obavještava o značajnim promjenama u radu	47	1, 2	
GRI 405: Raznolikost i jednake mogućnosti 2016.	405-1 Raznolikost u upravljačkim tijelima i među zaposlenicima	45, 48	6	
	405-2 Omjer osnovne plaće i naknada za žene i muškarce	49	6	
GRI 406: Nediskriminacija 2016.	406-1 Slučajevi diskriminacije i poduzete korektivne mjere	48	6	
Edukacija i razvoj radnika				
GRI 3: Materijalne teme 2021.	3-3 Upravljanje materijalnim temama	50		
GRI 404: Obuka i obrazovanje 2016.	404-1 Prosječan godišnji broj sati edukacije po zaposleniku	51		
	404-2 Programi za stjecanje vještina i programi koji podupiru stalnu mogućnost zapošljavanja zaposlenika	51		
	404-3 Postotak zaposlenika koji dobivaju redovitu ocjenu radnog učinka i individualnog razvoja	50		
Suradnja s udruženjima i zajednicama				
GRI 3: Materijalne teme 2021.	3-3 Upravljanje materijalnim temama	39, 40		
GRI 413: Lokalne zajednice 2016.	413-1 Djelatnosti u kojima su provedeni uključivanje lokalne zajednice, procjene utjecaja i razvojni programi	34, 35, 36, 40, 41, 42, 43	1-10	
Upravljanje vlastitim okolišnim utjecajima				
GRI 3: Materijalne teme 2021.	3-3 Upravljanje materijalnim temama	64		
GRI 306: Otpad 2020.	306-1 Količina stvorenog otpada i značajni utjecaji otpada na okoliš	66	7, 8	
	306-2 Upravljanje značajnim utjecajima otpada na okoliš	65, 66	7, 8	
	306-3 Stvoreni otpad	66	7, 8	
GRI 302: Energija 2016.	302-1 Potrošnja energije unutar organizacije	65	7, 8	
GRI 303: Voda i otpadne vode 2018.	303-1 Interakcije s vodom kao zajedničkim resursom	65	7, 8	
	303-2 Upravljanje utjecajima nastalim ispuštanjem vode	65	7, 8	
	303-5 Potrošnja vode	65	7, 8	

IMPRESSUM

Izdavač: Hrvatska banka za obnovu i razvitak,
Zagreb, Strossmayerov trg 9

Savjetnici u izvješćivanju: Hauska & Partner d.o.o.

Grafičko oblikovanje: Hand Studio d.o.o.

www.hbor.hr